

ΕΙΣ ΤΗΝ Α. Α. Υ.
ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΗΝ ΔΟΥΚΙΣΣΑΝ ΤΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ, ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΝ,
ΕΙΣ ΚΥΡΙΟΝ ΜΕΤΑΣΤΑΣΑΝ ΕΝ ΜΟΣΧΑ

τῆς 12^{ης} Σεπτεμβρίου 1891.

Σοῦ εἶπαν, 'Αλεξάνδρα μου, πολλὰ καλὰ τραγοῦδια
'Ενόσω ζοῦσες γι' ἀρετὴν, 'μορφιά, περίσσεια χάρι . . .
Μὰ τώρα, ἄχ! 'ποῦ διάλεξε ἀπ' ὅλα τὰ λουλούδια
'Εσένα, τὸ πιὸ ἐμμορφὸ ὁ Χάρος νὰ μᾶς 'πάρῃ,
ὁ ἄπονος ὁ Χάρος,

"Ὅσα Σοῦ πρέπον νὰ Σοῦ 'πῆ ποιὸς ἔχει τώρα θάρρος,
'Ποῦ νὰ Σ' ὑμνήσουν καρτεροῦν μονάχα τ' ἀγγελούδια; . . .
'Εγώ; . . . καὶ τί 'μπορῶ νὰ 'πῶ, . . . 'ποῦ ὅλος τρέμω, πάλλω
'Σ τὸ φοβερό Σου τὸ χαμό . . . καὶ πῶς, καὶ πῶς νὰ ψάλλω
καὶ τὴν 'Ελληνικὴ καρδιά 'ποῦ ἔτρεφες 'σ τὰ στήθια
καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ 'ποῦ Σὲ κατεστερήθῃ; . . .
'Ἀχ! ἤθελα τὴν σιωπὴν τραγοῦδι νὰ Σοῦ ἔλεγα . . .
Μ' αὐτό, βασιλοπούλά μου, καὶ μόνο νὰ Σὲ ἔκλαιγα . . .
Λύπη 'ποῦ σιωπᾶ βαθειὰ ὡς τί 'ψηλὸ τραγοῦδι
Σὲ μνήμα τόσο ἔξοχο τί καρδιακὸ λουλούδι!

Φ. Α. ΟΙ . . .

ΤΟ ΜΑΓΕΥΜΕΝΟΝ ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΔΙΗΓΗΣΙΣ ΜΑΘΗΤΟΥ

Α πιστεύσητε ἴσως, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἱστορίας ταύτης, ὅτι ἡμεῖς ἡμεῖς μαγευμένοι καὶ ὄχι τὸ ὠρολόγιον. Πιθανόν τοῦτο. Ἐπιωρῆθημεν ὅμως ἄρκετὰ διὰ τὴν κακοτροπίαν μας παρὰ τοῦ διδασκάλου μας, ὥστε νὰ κριθώμεν παρ' ἡμῶν μετ' ἐπιεικείας τινός. Ὡς μόνον δὲ παρηγορίαν ἔχομεν διὰ τὸ ἀτυχὲς πείραμά μας ὅτι τὴν ιδέαν ἐλάβομεν ἐκ τοῦ ἐπεισοδίου τῆς νεότητος ἐνδόξου τινός ἀνδρός τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἐλησμονήσα.

Τὸ Σάββατον μετὰ τὸ ἑσπερινὸν μάθημα, τὸ ὁποῖον τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐτελείωμεν εἰς τὰς τρεῖς εἴχομεν τὴν συνήθειαν, ἰδίως ὅταν ἦτο κακοκαιρία, νὰ συναθροίζωμεθα, ὁ Μαρτέλ, ὁ Σμιθ καὶ ἐγώ, ὅπως ἀναγινώσκωμεν καὶ μελετῶμεν ἀπὸ κοινοῦ ὁ Μαρτέλ ἦτο μανιώδης ἀναγνώστης. Προετίμα νὰ στερηθῇ μάλλον τοῦ ἄρτου ἢ τοῦ βιβλίου καὶ ἀναμφιλέκτως ἀνεγίνωσκε λαμπρότατα.

Ἀλλὰ πάντοτε ἡμεῖς μαζὺ ὅταν ἐβλεπέ τις ἓνα ἐξ ἡμῶν ἠδύνατο νὰ εἶναι βέβαιος ὅτι οἱ δύο ἄλλοι δὲν ἦσαν μακρὰν. Εἰς τὸ σχολεῖον μας ὠνόμαζον ἡ τριακοσίαι καὶ δικαίως, διότι ὡς πρῶτοι μαθηταὶ τῆς τάξεως κατείχομεν πρὸ τῶν συμμαθητῶν μας ὑπόληψιν, ἣτις μας παρεῖχεν ἐξουσίαν τινὰ ἀνεγνωρισμένην ὑπ' αὐτῶν. Ἐπομένως τίποτε δὲν ἐγίνετο εἰς τὴν τάξιν ἀνευ τῆς γνώμης ἢ τῆς ἀδείας ἡμῶν.

Τὸ Σάββατον λοιπὸν ἐκεῖνο ὁ Μαρτέλ μας ἀνεγίνωκε τὴν ἱστορίαν τοῦ εὐεργετικοῦ ὠρολογίου. Δὲν εἰξεύρω ἂν τὴν γνωρίζητε ἰδοὺ αὕτη εἰς ὀλίγας λέξεις. Οἱ μαθηταὶ σχολείου τινός ἐπιθυμοῦντες ἡμέραν τινὰ νὰ ἐξέλθωσιν ἐνωρίτερον τοῦ συνήθους διὰ νὰ μεταβῶσιν εἰς παίγιον προεσχεδιασμένον ἐσμίκρονον τὸ ἐκκερμεῖς τοῦ ὠρολογίου τῆς τάξεως*) οὕτως ὥστε ἐξετέλει τοῦτο τὸν κύκλον ἐπὶ τῆς πλακῆς εἰς ἡμῖσιν τοῦ συνήθους χρόνον.

Μόλις εἴχομεν ἀναγνώσει τὴν ἱστορίαν αὐτὴν

*) Ἐκάστη τάξις εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Γαλλίας ἔχει καὶ ὠρολόγιον.

καὶ ἰδοὺ μας ἐπῆλθεν ἡ αὐτὴ ιδέα καὶ εἰς τοὺς τρεῖς. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ κάμωμεν καὶ τι ὁμοίον. Ὅποια διασκεδάσις ἐὰν ἡδυνάμεθα νὰ κατορθώσωμεν ὥστε τὸ μάθημα νὰ διέρχεται εἰς ἡμῖσιν χρόνον. Καὶ τότε ὅποια ὑπόληψις ἀπέναντι τῶν συμμαθητῶν μας! Ἀλλὰ κατ' ἀρχὰς προσεκρούσαμεν πρὸς τι ἐμπόδιον ὅπερ μας ἐράνη ἀνυπέβλητον. Τὸ ὠρολόγιον τῆς τάξεως εἶχε σταματήσει πρὸ ἡμερῶν καὶ διὰ νὰ τὸ ἀναπληρώσῃ ὁ καθηγητὴς μας ἠγόρασεν ἄλλο φορητὸν, ὅμοιον πρὸς ἐξυπνητήριον κοινῆς χρήσεως.

Δὲν ἡδυνάμεθα λοιπὸν νὰ σμικρύνωμεν τὸ ἐκκερμεῖς τοῦ ὠρολογίου τούτου διὰ τὸν ἀπλοῦστατον λόγον ὅτι δὲν εἶχε τοιοῦτον ὁ μηχανισμὸς τοῦ ἦτο ἄλλοις. Δὲν ἐγκατελείψαμεν οὐχ ἦττον τὴν ιδέαν μας, ἀπ' ἐναντίας τὰ προσκόμματα ὑπέκκινον καὶ ἐξήγειρον τὸν ζῆλόν μας.

Ὁ Μαρτέλ, τοῦ ὁποίου ὁ νοῦς ἦτο πάντοτε γόνιμος καὶ ἰδίᾳ εἰς τοιαύτας περιστάσεις, εὗρε τὸ μέσον τῆς ἐκτελέσεως.

— Βλέπετε, μας εἶπεν ἡμέραν τινὰ, παρατήρησα ὅτι τὰ ὠρολόγια αὐτὰ ἂν καὶ στερούμενα ἐκκερμεῖς δύνανται ὅμως νὰ κανονισθῶσιν οὕτως ὥστε νὰ ἐργάζωνται ταχύτερον ἢ βραδύτερον, δι' ἐλατηρίου τοῦ ὁποίου ἐκτείνουσιν ἢ συστέλλουσιν. Ἀκριβῶς σήμερον ὁ πατήρ μου μεταβαίνει εἰς τὴν πόλιν. Θὰ τὸν συνοδεύσω καὶ θὰ ὑπάγω εἰς τὸν ὠρολογιοποιὸν Μενιέ καὶ θὰ μάθω παρ' αὐτοῦ τὸν τρόπον.

— Ἀλλὰ, παρατήρησεν ὁ Σμιθ, ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ γίνωσιν ὅσα λέξεις, πῶς θὰ δυνηθῶμεν νὰ λάβωμεν τὸ ὠρολόγιον τοῦ κυρίου Ἀριστοκλέους (ἦτο τὸ ὄνομα τοῦ καθηγητοῦ τῶν) ὅπως κανονίσωμεν αὐτὸ κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν μας; Ἄν τὸ ἀρπάξωμεν θὰ ἐννοηθῶμεν πάραυτα. Ἰδοὺ νέα δυσκολία ἀπροσδόκητος. Εὐτυχῶς ὁ Μαρτέλ ἦτο πάντοτε ἐτοιμότερος.

— Δὲν ἔχομεν ἀνάγκην τοῦ ὠρολογίου τοῦ κυρίου Ἀριστοκλέους, λέγει ὁ Μαρτέλ σκεφθεὶς ἐπ' ὀλίγον, ὅπως γνωρίζετε τὰ ὠρολόγια αὐτὰ

ὅλα εἶναι τοῦ ἰδίου συστήματος. Εἶδον δωδεκάδα τοιοῦτων εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ Μενιέ, ἀπολύτως ὁμοίων. Θὰ τὸν παρακλήσω νὰ μας δανείσῃ ἓν, τὸ ὁποῖον θὰ ρυθμίση κατὰ τὰς δόξιας μας καὶ θὰ τὸ θέσωμεν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἄλλου. Βλέπετε ὅτι εἶναι ἀπλοῦστατον.

Τὸ σχέδιον τοῦτο μας ἐφάνη εὐφρέστατον καὶ τὸ ἐδέχθημεν μετ' ἐνθουσιασμοῦ, μὴ ἀμφιβάλλοντες περὶ τῆς ἐπιτυχίας αὐτοῦ. Τὴν ἐπομένην πρωίαν ἠρωτήσαμεν τὸν Μαρτέλ περὶ τῆς ἐπισκέψεώς του εἰς τὸν ὠρολογιοποιόν. Ὁ ὠρολογιοποιός, ὡς μας εἶπεν ὁ Μαρτέλ, ἐδίσταζε κατ' ἀρχὰς, ἀλλ' ἀφοῦ οὗτος τὸν ἐπεισεν ὅτι πρόκειται περὶ παιγνιδίου τὸ ὁποῖον ἠθέλωμεν νὰ κάμωμεν ὅπως παίξωμεν εἰς τὸ σχολεῖον, ἐφάνη νὰ ἐνδιαφέρηται καὶ ἐπὶ τέλος ὑπεσχέθη νὰ πράξῃ ὅσα ἠθέλωμεν. Τὸ ὠρολόγιον οὕτω διορθούμενον ἢ μάλλον καταστρεφόμενον θὰ ἦτο ἕτοιμον τὴν ἐπομένην Πέμπτην καὶ δυνάμεθα νὰ λέγωμεν, προσέθηκεν ὁ συμμαθητὴς μας, ὅτι μας βοηθοῦσιν ὅλοι οἱ δαίμονες, ἐπεὶ καθ' ἓν στιγμὴν ἐξηρχόμην ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου τοῦ κ. Μενιέ ὁ καθηγητὴς μας κ. Ἀριστοκλῆς εἰσέρχεται φέρων τὸ ὠρολόγιον τοῦ θυλακίου του πρὸς ἐπιδιόρθωσιν. Εἶναι περιστάσις ἀληθῶς εὐτυχῆς ἀφοῦ τοιοῦτοτρόπως δὲν θὰ ἔχη ὁ καθηγητὴς μας πλέον μέσον ἐξελέγχσεως καὶ δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ ἰδῇ τὴν διαφορὰν.

Μετὰ πολλὰς συζητήσεις ἀπεφασίσαμεν νὰ ἐκτελέσωμεν τὸ πείραμά μας τὸ ἐπόμενον Σάββατον, καθ' ὃ, ὡς εἶπομεν, τὸ μάθημα ἐτελείωμεν εἰς τὰς τρεῖς ἀπὸ τῆς πρώτης μέχρι τῆς τρίτης ὥρας εἴχομεν τὸ μάθημα τῆς ἀπαγγελίας καὶ ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐπεθυμοῦμεν τὴν ἀλλαγὴν τῶν ὠρολογίων ὥστε νὰ ἔχωμεν μίαν ὥραν μαθήματος ἀντὶ δύο. Φοβούμενοι προσδοσίαν ἐνεπιστεῦθημεν τὸ μυστικὸν μας εἰς ὀλίγους μόνον ἐκ τῶν συμμαθητῶν μας ἠθέλωμεν ἄλλως νὰ ἀπολαύσωμεν τῆς ἐκπλήξεως τῶν ἄλλων κατὰ τὴν ἐξοδόν, ὅτε θὰ ἐβλεπον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ιδέας μας, τὴν ὁποῖαν δὲν ἐδισταζόμεν νὰ λέγωμεν μεγαλοφυᾶ.

Τὸ ὠρολόγιον ἦτο ἕτοιμον τὴν ὀρισμένην ἡμέραν. Πρώτη μας φροντίς ἦτο νὰ τὸ χορδίσωμεν καὶ νὰ τὸ δοκιμάσωμεν. Ἐπήγαμε κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν μας. Ἐκαμνε ὅλον τὸν κύκλον τοῦ δωδεκάωρου ὁ λεπτοδείκτης εἰς τριακοσίαις λεπταῖς. Τὸ Σάββατον λοιπὸν τὴν πρωίαν ὁ Μαρτέλ τὸ ἔφερε κεκρυμμένον εἰς τὸ θυλάκιόν του. Ἠμεῖς ὀλίγον συγκεκνημένοι, μας ἐφάνετο ὅτι τὸ τικ-τάκ ἤκούετο παρ' ὅλων τῶν συμμαθητῶν μας καὶ ὅταν ὁ κύριος Ἀριστοκλῆς διῆλθεν ἐμπροσθέν μας βηματίζων ἐν τῇ τάξει ἠδύνατο τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι ὁ Μαρτέλ κατελήφθη ὑπὸ σπασμῶν. Ἐκινεῖτο καὶ προσεπάθει νὰ καταπιεθῇ τὸν κρότον τοῦ ὠρολογίου διὰ τοῦ κρότου τῶν

κινήσεών του. Ἐὰν ποτὲ μας ἐφάνη πρωῖα μακρὰ ἐν τῷ σχολεῖῳ βεβαίως ἦτο αὕτη. Ἠμεῖς τούτοις ἀνυπόμονοι νὰ ἀπολαύσωμεν τῶν καρπῶν τῶν κόπων μας.

Τὸ μάθημα ἐτελείωσεν καὶ ἐξήλθομεν διὰ τὸ φαγητόν. Ἦτο κρίσιμος στιγμή αὕτη. Ὁ Μαρτέλ κατώρθωσε νὰ μείνῃ τελευταῖος προσποιούμενος ὅτι θέλει νὰ τακτοποιήσῃ τὰ βιβλία καὶ τὰ τετραδίά του ὅταν δὲν ἦτο οὐδεὶς εἰς τὸ δωμάτιον ἀπέθηκε ταχέως τὸ ἰδικόν μας ὠρολόγιον ἀντὶ τοῦ ἄλλου, ὅπερ ἦτο ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ καθηγητοῦ μας.

Εἰσήλθομεν καὶ πάλιν εἰς τὴν τάξιν καὶ ὁ ὠροδείκτης ἰδοὺ ἐδείκνυεν ἀκριβῶς μίαν. Μόλις δὲ ἐκάθισαν οἱ πλείστοι εἰς τὰς θέσεις των καὶ ὁ λεπτοδείκτης προεχώρησε κατὰ πέντε λεπτά. Ὁ καθηγητὴς μας ἐπεθύμησε νὰ διεξέλθῃ ὅλον τὸ ὀρισμένον μάθημα καὶ ἔπρεπε νὰ σπεύσῃ πολὺ διὰ τοῦτο, ἀλλὰ δὲν ἐδείκνυεν ὅτι ἡμερίμνα περὶ τοῦ χρόνου καὶ εἶδομεν μάλιστα ὅτι ἤρξατο τῆς διδασκαλίας του δι' ἀνεκδότων τινῶν ἱστορικῶν, ἅτινα ἐφαιδρύνον μὲν τὸ μάθημα ἀλλ' ἐμήκυνον τὸν χρόνον ἐπὶ πολὺ.

— Ρενάρ, εἶπεν εἰς ἓνα μαθητὴν, πήγαμε εἰς τὸν πίνακα καὶ γράψον ὅσα εἶνε γεγραμμένα εἰς τὸν χάρτην αὐτόν. Οὐδεὶς ἄς μὴ κυττάξῃ πρὶν ἢ ἐγὼ δώσω τὸ σύνθημα. Ὁ Ρενάρ θὰ γράψῃ δύο στροφάς, ἐκ τεσσάρων στίχων ἐκάστην. Ὁ σκοπός μου εἶναι νὰ δοκιμάσω τὴν μνήμην ἐκάστου καὶ θὰ ἀμείψω γενναίως ἐκείνον ὅστις μετὰ πρώτην ἀνάγνωσιν δυνηθῇ ν' ἀπαγγεῖλῃ ἀλανθάστως, ἔχων ἐστραμμένα τὰ νῶτα πρὸς τὸν πίνακα, τοὺς ὀκτὼ στίχους.

Ἐπὶ τινὰ λεπτὰ ἤκούετο μόνον ὁ τριγμὸς τῆς κιμωλίας ἐπὶ τοῦ πίνακος καὶ τὸ τικ-τάκ τοῦ ὠρολογίου ὅπερ ἐν τῷ μέσῳ τῆς σιωπῆς ἤκούετο θορυβωδέστερον καὶ ταχύτερον. Ἰδοὺ ἤδη 1 καὶ 20 λεπτά. Ἡ ταχύτης αὕτη μας ἀνησύχει καὶ ἐφοβοῦμεθα καθ' ἐκάστην στιγμὴν μὴ ὁ καθηγητὴς μας παρατηρήσῃ τι.

Ὅταν ὁ Ρενάρ ἐτελείωσε καὶ ὁ κύριος Ἀριστοκλῆς ἔδωκε τὸ σύνθημα, ἀνέγνωμεν πάντες τὰς δύο στροφάς καὶ ἀπήγγελλε ταύτας ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον κατὰ σειράν. Ἀλλὰ παράδοξον πρᾶγμα! ἐνῶ ὁ νοῦς μου ἦτο προσηλωμένος εἰς τὴν ἀπαγγελίαν συνέβη καὶ τι εἰς τὸ ὠρολόγιον. Ἀλλὰ πῶς συνέβη τοῦτο εἰς αὐτό, ἀδύνατον νὰ μαντεύσωμεν ἦτο πρόδηλον ὅτι ἠλλάξεν ἐντελῶς πορείαν. Ὑπελογίσσαμεν τὸν χρόνον τῆς ἀπαγγελίας τῶν στροφῶν καὶ ἐνῶ κατὰ τοὺς ὑπολογισμούς μας τὸ ὠρολόγιον ἔπρεπε νὰ δεικνύη 2 ὥρας ἐδείκνυε μόνον 1 καὶ 35. Ἐβιάδιζε πάντοτε ἀλλὰ μὲ ποῖαν διαφορὰν ταχύτητος. Ἀντὶ τοῦ ταχέως τικ-τάκ ἤκούομεν κρότον βραδύτητος ἀπελπιστικῆς. Παρατήρησα τὸν Μαρτέλ

καὶ τὸν Σμῖθ, οἵτινες καὶ αὐτοὶ ἦσαν ἐκπεπληγμένοι ὡς ἐγώ.

Τὸ μάθημα τῆς ἀπαγγελίας ἤρχισεν. Ὁ κύριος Ἀριστοκλῆς ἐκάλεε πρὸς τὴν εἶδραν τοὺς μαθητὰς κατ' ἀλφαριθμητικὴν τάξιν· ἀλλ' ἵνα διέλθῃ ὅλη ἡ τάξις πρὸ τῆς εἶδρας ἐχρειαζόντο δύο ὥραι περίπου. Εἴχομεν ἀνακουφισθῆ στηριχθέντες εἰς τὸ ὠρολόγιον τῆς ἐφευρέσεώς μας, ἀλλ' αἱ ἐλπίδες μας ἐματαιώθησαν. Πρῶτος μαθητῆς ἐκλήθη ὁ Ἀδαμίδης. Ἐγνωρίζομεν ἐκ τῶν προτέρων τί θὰ ἀπήγγελλε, διότι πάντοτε ἀπήγγελλε τὸ αὐτὸ χωρίον· καὶ ἦτο περίφημος διότι κατόρθωνε νὰ τὸ προσαρμύξῃ πάντοτε ἀορίστως. Ἐπανελάθε λοιπὸν τὴν ἡμέραν ἐκείνην διὰ δεκάτην ἴσως φοράν τὴν περίφημον διήγησιν τοῦ Θηραμένου ἐκ τοῦ Ρακίνα. Οὐδὲν ἐνδιαφέρον παρεῖχεν ἡμῖν ἡ γνωστὴ αὕτη διήγησις, καθ' ὅσον μάλιστα ἀπήγγελλεν αὐτὴν ὁ Ἀδαμίδης, μενόντων ὅλα δὴ, χωρὶς ὄρους καὶ ἄνευ θερμῆς. Ὄταν ἐτελείωσεν, ὁ κύριος Ἀριστοκλῆς τῷ εἶπεν εὐθύμως:

— Ἀδαμίδη, μοὶ φαίνεται ὅτι καθ' ἐκάστην φοράν καθ' ἣν ἀπαγγέλλετε καὶ πάλιν τὴν διήγησιν ταύτην τοῦ Ρακίνα, ἀπαγγέλλετε αὐτὴν καλλίτερον τῆς προηγουμένης· ἀλλὰ πόσας φορές ἐπιθυμοῦμαι νὰ τὴν ἀπαγγείλης;

— Δὲν γνωρίζω, κύριε, ἀπήντησεν, ἐντελῶς ἐκπεπληγμένος ὁ Ἀδαμίδης.

— Ἀναμειβύτως τέσσαρας ἢ πέντε φορές ἀκόμη, ἐξηκολούθησεν ὁ καθηγητής. Αἱ λοιπὸν, ἀπαγγέλλον τώρα ἀμέσως κατὰ συνέχειαν πέντε ἢ ἕξ φορές ταύτην καὶ τοιούτοτρόπως θὰ ἀπαλλαχθῶμεν αὐτῆς.

Εἰς τὴν τραχεῖαν φωνὴν τοῦ καθηγητοῦ ὁ μαθητῆς δὲν ἠδύνατο ν' ἀντισταθῇ. Ὁ δυστυχῆς συμμαθητῆς μας εἶχεν ἀπαγγείλῃ τὴν διήγησιν ταύτην τρίς, ὅταν ὁ καθηγητῆς τὸν δέικονεν εἰπών:

— Ἀρκεῖ διὰ σήμερον, τὸ λοιπὸν διὰ τὸ ἄλλο μάθημα.

Εἶναι περιττὸν νὰ εἶπω ὅτι δὲν ἠκούσαμεν πλέον τὴν περίφημον αὐτὴν διήγησιν, διότι ὁ Ἀδαμίδης ἔκρινε καλὸν νὰ μάθῃ ἄλλην.

Ἀλλὰ ταῦτα δὲν ἀπέτρεψαν τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἀπὸ τοῦ ὠρολογίου. Παρατηρήσαμεν καὶ εἶδομεν ὅτι ἐβάδιζε βραδύτερον τοῦ συνήθους. Ἦτο ἀκατανόητον. Καλλίον ἦτο δι' ἡμᾶς νὰ ἐπανερχομεν εἰς τὴν θέσιν του ἢ νὰ ἐσταμάτα ὑλοτελῶς, ἀλλὰ νὰ πράξῃ ἐντελῶς τὸ ἐναντίον, ταῦτο ἦτο δυσεξήγητον. Καὶ ἐὰν ἐξηκολούθησεν οὕτω ἀντὶ τὸ μάθημα νὰ τελειώσῃ εἰς μίαν ὥραν ὅπως ὑπελογίζομεν θὰ τελειώσῃ εἰς τέσσαρας ὥρας! Τί θὰ ἐγένετο ἡ ὑπόληψίς μας μετ' αὐτὴν τὴν ἀπόπειραν; Οὐδὲν ὅμως ἐκ τῶν συμμαθητῶν μας τῶν γνωριζόντων τὸ μυστικὸν ἐφάνετο

νὰ προσέχῃ εἰς τὴν ὥραν. Πολλοὶ μαθηταὶ διαδοχικῶς ἀπήγγελλον.

Ἐπειτα παρουσιάσθη ὁ Δαβὶδ, καλὸ παιδί, ἀλλ' ἄτακτον καὶ ἀποστρεφόμενον τὴν μελέτην, ὅλα δὴ ὄχι καλὸς μαθητῆς. Δὲν ἐμελέτα παρά εἰς τὴν ἐσχάτην ἀνάγκην ὅταν ἐνόει ὅλα δὴ ὅτι θὰ τὸν ἐβγαξεν ὁ καθηγητῆς ἐστὶ μάθημα. Εἶχε καὶ οὗτος μέσον τι ὑπερ μέχρι τοῦδε ἐπετύγγανεν. Ἐμελέτα μίαν φοράν χωρὶν τι ἀρκετὰ μεγάλον καὶ ἐπειτα ἀπήγγελλε κατὰ σειράν μέρη ἐξ αὐτοῦ ὅσον τὸ δυνατόν μικρά, ἵνα ἔχῃ ὕλην διὰ πολλὰ μαθήματα. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ Δαβὶδ ἀπήγγειλε μέρος ἐκ τοῦ γνωστοῦ χωρίου καὶ ἐσπευσε νὰ κατέλθῃ τῆς εἶδρας ὅτε ἐκρατήθη ὑπὸ τῆς φωνῆς τοῦ κ. Ἀριστοκλείους.

— Αἱ λοιπὸν Δαβίδ, εἶλεγεν οὗτος μετὰ τὸ αὐτὸ κικεντροχῆς ὄρος, τί τρέχει, ποῦ πηγαίνεις;

— Ἐτελείωσα κύριε, ἀπήντησεν ὁ Δαβίδ.

— Ἐτελείωσας! ἐπανελάθεν ὁ καθηγητῆς προσποιούμενος ἐκπληξιν, εἶσαι βέβαιος περὶ τοῦτου; Τὸ χωρίον αὐτὸ εἶναι μακρότερον πολὺ ἢ ἀπατώμαι; εὐχεστήθητε νὰ ἐξακολουθήσητε. Ὁ Δαβὶδ συνελήθη εἰς τὴν παγίδα. Ἀνέβη λοιπὸν καὶ πάλιν ἐπὶ τῆς εἶδρας καὶ ἀπήγγειλε τὸ χωρίον μέχρι τῶν τελευταίων λέξεων αἵτινες εἶχον οὕτω: « δὲν γνωρίζω ποῖαν ἀπόφασιν ἄλλοι θὰ λάβωσιν, εἰς ἐμὲ δότε τὴν ἐλευθερίαν ἢ τὸν θάνατον.»

— Σοὶ δίδω τὴν ἐλευθερίαν, τῷ λέγει ὁ κύριος Ἀριστοκλῆς γελῶν.

Ὁ Δαβὶδ ὑπέστρεψεν εἰς τὸ θρανίον του καθηγουμένου ἐν τῷ μέσῳ τῶν γελῶτων. Ἐν ταῦτοις ἐγὼ καὶ οἱ δύο φίλοι μου δὲν εἴχομεν καρδίαν νὰ γελῶσωμεν, διότι τὸ ὠρολόγιον ἐτήρει παράδοξον πορείαν καὶ πᾶσα μεταβολὴ ἐφάνετο ἀδύνατος. Πόσον τὸ κατηράσθη τὸ ὠρολόγιον ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ἐγένετο ἀφορμὴ τῶσων ἐλπίδων κατ' ἀρχὰς ἀλλὰ καταρῶν ἐν τέλει. Τὸ μάθημα ἔπρεπε νὰ εἶχε τελειώσῃ καὶ καθήμεθα ἀκόμη μίαν ὥραν, ὄχι ὥραν συνήθη ἀλλ' ὥραν ἐκατὸν εἴκοσι λεπτῶν κατὰ τὸ διαβολικὸν ὠρολόγιον. Ἡ ἀνυπομονησία μας ἤρξανε ὅταν ἐβλέπομεν τὸν κύριον Ἀριστοκλῆ νὰ μὴ προσέχῃ οὐδαμῶς εἰς τὴν ὥραν. Ἀπ' ἐναντίας προσεπαθεῖ νὰ ἐκτείνῃ τὰς ἀσκήσεις ὑπερμέτρως. Ἀπήγγειλεν αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐξαίρετως μακρότατα χωρία, τὰ ὅποια κατόπιν ἀνέπτυσσε διὰ μακρῶν. Ἀλλὰ δύο μαθηταὶ ὑπελείποντο μόνον εἰς τὴν ἀπαγγελίαν καὶ ἴσως μετ' αὐτοῦ ὁ κύριος Ἀριστοκλῆς θὰ μας ἀπέλυεν. Ἀλλοίμονον! ἡ ἐλπίς μας αὕτη ἀπέπτη. Ὄταν ἐτελείωσεν ἡ ἀπαγγελία ὁ ἀσπλαγχνὸς δῆμιός μας παρετήρησε τὸ ὠρολόγιον καὶ εἶπεν:

Ἐχομεν ἀκόμη ἡμίσειαν ὥραν· ἔχω τινὰ θέματα πρὸς ἀπόφασιν· συγχρόνως ὑμεῖς οἱ ὅποιοι

μελετᾶτε τοὺς Βίους ἐνδόξων ἀνδρῶν, καὶ παρετήρησεν ἀκαρῶσα μὲν τὸν Μαρτίλ, τὸν Σμῖθ καὶ ἐμὲ, οἵτινες ἤμεθα εἰς τὸ τρίμα τῶν Λατινικῶν, μελετήσατε ἀκόμη μίαν σελίδα ἐξ αὐτῶν θὰ εἶνε ἐξαιρετικὸν πρᾶγμα· διότι θὰ προχωρήσῃτε ταχέως εἰς τὰ Λατινικά. Ἐπειτα διώρισεν τὴν ἐργασίαν τῶν λοιπῶν μαθητῶν, ἐκάθισεν εἰς τὴν εἶδραν τοῦ καὶ μᾶς ἀφῆκε νὰ μελετήσωμεν.

Οἱ συμμαθηταὶ μας ἐνόησαν ὅτι δὲν παρήρηχτο ὁ χρόνος, συνεστράφησαν ἐπ' ὀλίγον ἐπὶ τῶν θρανίων των, βίπτοντες ἄγρια βλέμματα ἐπὶ τοῦ ὠρολογίου, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐπέδοθησαν εἰς τὴν μελέτην χωρὶς νὰ προσέχωσι πλέον περὶ τῆς ὥρας.

Ἡμεῖς ἠθέλομεν νὰ μελετήσωμεν ἀλλ' ἦτο ἀδύνατον τὸ πνεῦμά μας ἦτο προσηλωμένον εἰς τὸ γεγονός ἐκεῖνο. Ἐμείναμεν παρατηροῦντες τὸ ὄργανον τῆς βασάνου μας. Τέλος πάντων ἐτελείωσεν ἡ ὥρα· ὁ κύριος καθηγητῆς εἶδων τὸ σύνθημα τῆς ἀναχωρήσεως.

Ἐτρέξαμεν ἀμέσως πρὸς τὸ ὠρολόγιον τοῦ ἡμερησίου καὶ εἶδομεν ὅτι ἡ ὥρα ἦτο τετάρτη. Ἡ τριανδρία δὲν τοῦδειξε. Ἡ ἀπόπειρά μας ἐγένετο γνωστὴ εἰς τοὺς συμμαθητάς μας καὶ

ἀντὶ συγχαρητηρίων ἐδέχθημεν κατηγορίας καὶ φωνᾶς. Ἡ ἐπιρροή μας λοιπὸν κατέπεσεν. Ἀφοῦ ὁ καθηγητῆς εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του ὁ Μαρτίλ μετέβη καὶ ἀντήλλαξε τὰ ὠρολόγια φέρον τὸ ἰδικόν μας. Ὅποια ἦτο ἡ ἐκπληξίς μας ὅμως ὅταν παρατηρήσαμεν ὅτι ἐπανελάθεν τὴν ἄτακτον πορείαν του. Ὁ ὠρολόγοποιός, εἰς τὸν ὅποιον ἐφέραμεν τὸ ὠρολόγιον, μᾶς εἶδων σκοτεινὰς ἐξηγήσεις περὶ τοῦ παραδόξου συμβάντος. Ὑποθέτομεν ὅμως ὅτι τὸ ὠρολόγιον ἀντήλλαξε ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ, ὅτε ἀνεγινώσκουμεν τὰς ἐπὶ τοῦ πίνακος στροφάς. Ὡς εἶπομεν, τὰ ὠρολόγια ταῦτα δημοκρίζουσιν τόσον ὥστε δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἴδωμεν τὴν ἀνταλλαγὴν. Ὁ κύριος Ἀριστοκλῆς δὲν μας ὡμίλησε ποτὲ περὶ τοῦ παραδόξου τούτου γεγονότος, ἐξ οὗ ἀποδεικνύεται ὅτι ἐγνώριζε τὸ πείραμά μας, ἀλλὰ πῶς; Ὁ ὠρολόγοποιός μας πρόδωκεν· ἰδοὺ ὅλον τὸ μυστικόν. Ἐν ταῦτοις ὅσκις ὁ καθηγητῆς μας κύριος Ἀριστοκλῆς μᾶς ὡμίλει ἕκτοτε εἶχε συνήθως μὲν τὸ βλέμμα ἐπιεικὲς, ἀλλ' ἐν τῇ ἐκφράσει τοῦ προσώπου του διεκρίνομεν ὅτι μᾶς προέτρεπε νὰ μὴ διανοηθῶμεν ποτὲ νὰ τὸν γελῶσωμεν.

(κατὰ τὸ ἀγγλικὸν τοῦ J. Brownjohn).

ΓΝΩΜΟΛΟΓΙΚΑ ΠΟΙΗΜΑΤΙΑ

Ἄδικον εἶνε νὰ ζητῆς, νὰ θέλῃς ἀλλ' ἀντ' ἄλλων...
Μεγάλα παρὰ τῶν μικρῶν, μικρὰ παρὰ μεγάλων...
Φαντάσθητι πόσον μωρὰ, ἀλλόκοτος ἰδέα...
Ἐραῖα ρόδα νὰ γεννᾷ ἢ κνίδη ἢ χυδαία!...
Καὶ κόρυθα ἢ τρυφερὰ μπλέα νὰ παράγῃ,
Κ' ἰχθυὺς νὰ τρέφωσι καλοὺς τὰ ἔλη καὶ τεχνίτη
Καὶ ὄφεις ἰὸν δεινοῦ παρὰ στρουθοῦ ἀθώου...
Καὶ ἔργα χαλκίως νὰ ζητῆς παρὰ τοῦ χρυσοχόου!...
Διαστροφὴν τῶν νόμων τῆς αὐτῆς ἢ φύσις φροῖττει...
Τοῦ Κόσμου τὴν ἐξόντωσιν κἂν ὅλου μᾶλλον ζῆτει!...

Πολλὰ μὴ λέγε, οἱ πολλοὶ δὲν ὠφελοῦσι λόγοι.

Παντοῖα εἶνε τὰ κατὰ, ὡς μέλισσ' ἀνθολόγει.

Ἐκάστου ζῆτει πράγματος τὴν ὄψιν τὴν καλὴν
Ποτὲ μὴ ἔσο κἀνθάρος τρυφῶν εἰς τὴν ἰλύν.

Ποτὲ μὴ γίνου φορτικός, μὴ παρακάλει μάτην.

Ἐσο πρὸς πάντας προσοικῆς κ' εἰς ὥραν τὴν ὑστάτην.

Περὶ ἔργων σου μεγάλας μὴ ἐμπνέης προσδοκίας,
Θέλε μᾶλλον δι' ἀρίστου νὰ ἐκπλήττης ἐνεργείας.

Φ. Α. Οἰ...

ΕΚ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΟΣ

ΥΠὸ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

(Κατὰ γερμανικὰς πηγὰς).

ΟΙ ΜΥΡΜΗΚΕΣ ΤΟΥ ΜΙΔΑ ΚΑΙ ΑΙ ΜΕΛΙΣΣΑΙ
ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Εἰς τὸ στόμα τοῦ Μίδα, εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ὁποίου ὅλη ἡ Φρυγία ὑπεῖκεν, ἐνῶ ἦτο ἔτι παῖς σπιῆνος μυρμύκων συναπέθετο καθ' ὑπνους κόκκους σίτου. Ὅτε δὲ οἱ γονεῖς του ἀνηρέυνθησαν τί ἄρα γε τὸ ὄνειρον ἐσήμαινε, τοῖς ἀπεκρίθησαν οἱ ὄνειροκρίται, ὅτι ἔμελλε νὰ καταστῇ ὁ πλουσιώτατος ἀπάντων τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἡ πρόρρησις τῶν δὲν ἀπεδείχθη ψευδής. ἐπειδὴ τῷ ὄντι ὁ Μίδας ὑπερέβαλε κατὰ τὴν περιουσίαν καὶ τὸν πλοῦτον σχεδὸν πάντας τοὺς συγχρόνους βασιλεῖς.

Ἀλλὰ τῶν μυρμύκων τοῦ Μίδα ἡδυνάμην, θαρρόω, μεθ' ὅλου τοῦ δικαίου τὰς μελίσσας τοῦ Πλάτωνος νὰ προτιμῶσω. Ἐπειδὴ, ἐνῶ ἐκεῖνοι οἰοῦντο προάγγελοι εὐφάρτων καὶ παροδικῶν τῆς τύχης δώρων παρουσιάζονται, αὐταὶ ἀποδεικνύονται διαρκεῖς τινος καὶ αἰωνίου ἀγαθοῦ τοῦ βίου προμνηστῆ. Εἰς τοῦ Πλάτωνος, δηλαδή, τὰ χεῖλη, μικροῦ ἔτι παιδὸς ὄντος, ἐνῶ εἰς τὴν κοιτίδα του ἐκοιμάτο, σπιῆνος μελίσσων προσέπτει καὶ μέλι εἰς τὸ στόμα του ἐναπέθετο. Οἱ δὲ ἐρμηνευταὶ τῶν τεράτων εἶπον, ἀκούσαντες τὸ πρᾶγμα, ὅτι τοῦ Πλάτωνος ὁ λόγος χάριν ἐκτοτε προδιεγνώσθη ἐν τῷ παιδίῳ ἡ μέλλουσα εὐφραδέεια. Καὶ δίσχυρίζονται μὲν τινες, ὅτι τοῦτο τὸ εἶδος τῶν σπιμείων οὐδὲν θαυμάσιον προσημαίνει καὶ ὅτι εἴτε τὰ γεγονότα ἡδύναντο νὰ εἶναι ψευδῆ, εἴτε ἡ τοιαύτη πρόρρησις ἐξ ἀπλῆς συμπτώσεως νὰ ἐπληθύνευσεν. Ἀλλὰ τοῦτο ὡς ἔχει ὅπως θέλει. Εἰς ἐμὲ φαίνεται ὡς ἂν αἱ μελίσσαι ἐκεῖναι, αἱ εἰς τὰ χεῖλη τοῦ παιδὸς Πλάτωνος καθίσασαι τὸ μέλι τῶν οὐχὶ ἐκ τῶν ἀνθέων τοῦ ὄρους Ὑμηττοῦ νὰ ἐξεμύζηνσαν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐξ ἀπασῶν τῶν καλῶν τεχνῶν ἀνθούτων Ἐλικωνείων λόφων τῶν Μουσῶν νὰ συνέλεξαν καὶ ἐπὶ τῷ νεύματι θεοτή-

των τὴν ἡδεῖαν τροφήν τῆς ὑψίστης ὀριζομένης εὐφραδεΐας εἰς τὸ δαμονιώτατον ἐκεῖνο πνεῦμα νὰ ἐνεστάλαξαν.

✠

Ἡ ΠΕΙΝΑ ΩΣ Ο ΑΡΙΣΤΟΣ ΜΑΓΕΙΡΟΣ.

Ὅτε ὁ Δαρεῖος ἐν φυγῇ ποτε θολερὸν καὶ ὑπὸ πτωμάτων ῥερυπωμένον ὕδωρ ἐπιεν, ἐβεβαίωσεν, ὅτι οὐδέποτε ποτὸν τῷ ἔφάνη εὐγευστότερον καὶ περισσώτερον τῷ ἤρεσε καὶ βεβαίως, ἐπειδὴ οὐδέποτε εἶχε πῖει διψῶν. Καὶ ὁ Πτολεμαῖος ὡσαύτως οὐδέποτε εἶχε φάγει πεινῶν. Ἐπειδὴ ὅτε καὶ εἰς αὐτὸν ποτε κατὰ τὴν διὰ τῆς Αἰγύπτου ὁδοιπορίαν του, ἐνῶ δὲν τὸν ἠκολούθησεν ἡ συνοδία του, εἰς τινα καλύβην μέλας ἄρτος τῷ ἐδόθη, οὐδὲν εὔρενοστιμώτερον τοῦ ἄρτου ἐκεῖνου. Ὁ δὲ Σωκράτης λέγεται ὅτι, ὅτε ποτὲ μέχρως ἐσπέρας περιδιαβάσας ἠρωτάθη διατί ἔκαμε τοῦτο, ἀπάντησεν, ὅτι οὕτως ἠγόραζεν ἀκαταπαύστως περιπατῶν τὴν πείναν ὡς ὄψον, ἵνα κάλλιον δειπνήσῃ. Καὶ πῶς τάχα ὄχι; μήπως δὲν βλέπομεν καὶ τὴν τῶν Λακεδαιμονίων κατὰ τὰ συσσίτια διαίταν; Οὕτως ὅτε ποτὲ παρ' αὐτοῖς ὁ τύραννος Διονύσιος ἐγευμάτισε καὶ ἐβεβαίωσεν, ὅτι δὲν εἶχεν ἰδιαζόντως εὐχαριστηθῆ ἐκ τοῦ μέλανος ἐκεῖνου ζωμοῦ, τοῦ κυριωτάτου ἐν τῷ γεύματι αὐτῶν φαγητοῦ, τότε εἶπεν ὁ μαγειρεύσας αὐτόν, ὅτι οὐδὲν ἄπορον, ἐπειδὴ τὰ καρκεύματα τὸν ἔλιπον. Καὶ ποῖα λοιπὸν ἦσαν ταῦτα, ἐρωτήσαντος τοῦ τυράννου, ὁ ἐκ τῆς θήρας κόπος καὶ κάματος, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, ὁ ἰδρώς, ὁ κατὰ μῆκος τοῦ Εὐρώτα ἐνάμιλλος δρόμος, ἡ πείνα καὶ ἡ δίψα. Διότι οὕτω καρκεύονται τῶν Λακεδαιμονίων τὰ γεύματα καὶ τὰ δεῖπνα τῶν Σπαρτιατῶν.

✠

Ἡ ΣΠΑΣΗ ΤΟΥ ΔΑΜΟΚΛΕΟΥΣ.

Ὁ τύραννος Διονύσιος ἐξήνεγκεν αὐτὸς οὗτος ποτὲ κρίσιν περὶ τοῦ πόσον εὐδαίμων ἦτον. Ὅτε δηλαδὴ εἰς ἓκ τῶν

κολάκων του τὰ πλοῦτη, τοὺς θησαυροὺς, τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀρχῆς, ὅλην τὴν ἀφθονίαν τῶν ἀγαθῶν καὶ τὴν λάμψιν τῶν βασιλικῶν ἀνακτόρων αὐτοῦ ἐν συνδιαλέξει ἐμνημόνευε καὶ ἐβεβαίωσεν, ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξεν ἄλλος ἄνθρωπος εὐδαιμονέστερός του, «θέλεις λοιπὸν, τῷ εἶπεν, ὁ Δαμόκλεις, ἀφοῦ χαρὰν καὶ τέρψιν σὺ εἰς ταύτην τὴν ζωὴν εὐρίσκεις, νὰ ἀπογευθῆς αὐτῆς καὶ τὴν εὐδαιμονίαν μου νὰ δοκιμάσῃς; Καταθήσαντος δ' αὐτοῦ ἐκεῖνου, διέταξεν ὁ Διονύσιος νὰ θέσωσι τὸν ἄνδρα εἰς χρυσὴν κλίβην διὰ λαμπρῶς ἐξυψασμένου τάπητος ἐπεστρωμένην καὶ πολλὰς τραπέζας ἅμα κατεκόσμησε δι' ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν σκευῶν ἐξαιρετοῦ ἐργασίας. Εἶτα δὲ προσέταξεν, ἵνα καὶ παῖδες ἐκλεκτοί, ἐξόχου ὀραϊότητος, παριστάμενοι εἰς τὴν τράπεζαν του ἐπὶ τῷ νεύματι αὐτοῦ ἐτοιμώτατοι

τῷ ὑπηρετῶσιν· οὕτω λοιπὸν ἐκεῖ μῦρα καὶ στέφανοι ὑπῆρχον καὶ ἀρώματα ἐκαίοντο καὶ αἱ τράπεζαι ὑπὸ τῶν σπανιωτάτων ἐδωδύμων ἦσαν κατακεκαλυμμένα καὶ ὁ Δαμοκλῆς ἑαυτὸν ὀλίγον ἐνόμιζεν. Ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ ταύτης τῆς λαμπρότητος ὁ Διονύσιος διέταξε καὶ μίαν σπάθην στίλβουσαν, ἀπὸ τριχῶς ἰππείας δεδεμένην, ἐκ τῆς ὀροφῆς οὕτω νὰ κρεμάσῃται, ὥστε ὑπεράνω τοῦ τραχήλου πάντοτε τοῦ εὐδαίμονος ἐκεῖνου νὰ αἰωρῆται. Καὶ οὕτως ἄρα ὁ Δαμοκλῆς οὔτε εἰς τοὺς ὀραίους θεράποντας τὸ βλέμμα του ἔρριπτεν, οὔτε εἰς τὰ περίτεχνα χρυσῶσκα ἐξέτεινε, οὔτε κἀν τὴν χεῖρα πρὸς τὴν τράπεζαν ἐξέτεινε, ἀλλὰ τελευταῖον μάλιστα παρεκάλεισε τὸν τύραννον, ἵνα τῷ ἐπιτρέψῃ καὶ ν' ἀπέλθῃ, διότι, οὐδ' ἐπιθήμει πλέον οὕτω νὰ εὐδαιμονῇ.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝΣ

ΣΑΡΔΟΝΙΟΣ ΓΕΛΩΣ

Ἐγνωστόν σοι, φίλε μαθητά, ἐν τῷ Τυρρηνικῷ πελάγει κείται ἡ νῆσος Σαρδῶν. Τῆς νήσου ταύτης οἱ κάτοικοι, αἵτινες ἦσαν ἀποικοὶ τῶν Καρχηδονίων, εἶχε, κατὰ τὴν παλαιτάτην ἐποχὴν τὴν ἀπάνθρωπον καὶ φρικώδη συνήθειαν νὰ θυσιαζώσιν εἰς τὸν Κρόνον τοὺς υπερβαίνοντας τὸ ἑβδομηκαστὸν τῆς ἡλικίας ἔτος γονεῖς τῶν ἐκ θρησκευτικῆς δὲ προλήψεως οἱ πατραλοῖαι καὶ οἱ μητραλοῖαι οὗτοι διαπραττοντες τὴν στυγεράν ταύτην πράξιν ὄφειλον νὰ γελῶσι καὶ νὰ σπάζωνται ἀλλήλους. Ἀλλ' ὡς ἦν ἐπόμενον, ὁ τοιοῦτος γέλως τῶν Σαρδῶν ἐκ θρησκευτικῆς ἀνάγκης γινόμενος καὶ δὴ πικρὸς γέμων ἦτο προσποιήτος καὶ σαρκαστικὸς. Ἀπὸ τοῦ τοιοῦτου δὲ γέλωτος ἐπεκράτησεν, ὡς

παραδέχεται ὁ Ἀλεξανδρῖνος Αἰσχύλος, ὁ Ἡσυχίος καὶ ἄλλοι, νὰ καλεῖται Σαρδόνιος γέλως ὁ πικρὸς γέμων γέλως, ὁ προσποιήτος γέλως, ὁ σαρκαστικὸς γέλως.

Ἐπάρχει ὅμως καὶ ἄλλη τις παράδοσις περὶ τοῦ Σαρδονίου γέλωτος (Cic. ad Fam. VII, 25). Ἐν τῇ νήσῳ τῶν Σαρδῶν ἐφύετο βοτάνη τις, ἣτις εἶχε τὴν ιδιότητα νὰ διαστρέφῃ τὸ στόμα τοῦ γευσάμενου αὐτῆς (Virg. E. VII, 41) καὶ δὴ νὰ ἐπιφέρῃ τοιοῦτους σπασμούς εἰς τὰ χεῖλη αὐτοῦ, ὥστε νὰ φαίνηται οὗτος γέλως. Ἐκ τῆς αἰτίας δὲ ταύτης ἐπεκράτησεν ἐν τῇ Δύσει ἰδίως, πᾶς ὁ γέλως προσποιήτων γέλωτα νὰ λέγηται ὅτι γελᾷ τὸν Σαρδόνιον γέλωτα.

ΛΑΚΙΒΙΑΔΗΣ Σ ΙΩΑΝΝΙΑΝΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΙΑΤΑΙ

Γαυρούμενος ἐκ τῶν νικῶν, θριάμβων καὶ τροπαίων Ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος σχεδὸν ἐξέστη πλέον καὶ τῶν αὐτοῦ φρενῶν.

Καὶ πρὸς αὐτὴν ποτ' ἔγραψε τὴν Σπάρτην παροινῶν,
Νὰ τὸν ἀναγνωρίσωσι
Καὶ νὰ τὸν προσκυνήσωσι
Θεὸν καὶ οἱ υἱοὶ τῆς! . . .

Πλὴν τί τῷ ἀπεκρίθησαν; . . . — Ὡ! θαυμαστὴ βραχύτης! Ἄφοῦ νῦν ὁ Ἀλέξανδρος Θεὸς νὰ εἶναι θέλει, Ἔστω Θεός! . . . (παντάσῃ τὸ πρᾶγμα δὲν μᾶς μέλει! . . .)

Φ. Α. ΟΙ. . .

Ο ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΕΤΗΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ

[Συνέχεια ἰδε τεύχος σ', σελίδα 86.]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Προπαρασκευαί.

Ἦεα τοῦ θαυμασίου τούτου θηλαστικοῦ ἐκί-
νησε βεβαίως
τὴν ὄρεξιν ὁ-
λων τῶν ἀνδρῶν
τοῦ Πιλιγκρίν.

Ἡ φαλαίνα,
πλέουσα ἐν τῷ μέ-
σῳ τῶν ἐρυθρῶν
ὕδατων, ἐφαίνετο
παμμεγέθης. Ἴδου
εὐκαιρία νὰ συμ-
πληρώσωσι τὸ ἡ-
μιτελές φορτίον.
Ἡδύνατο φα-
λαινοθηρευταὶ νὰ πα-
ρέλθῃ τοιαύτη εὐ-
καιρία :

Ἡ κυρία Βελ-
ντόν ἐνόμισε κα-
γῆκον αὐτῆς νὰ
ἐρωτήσῃ τὸν πλοί-
αρχον, ἐάν ὑφί-
στατο κίνδυνός τις
διὰ τοὺς ἀνδρας
καὶ δι' αὐτὴν κατὰ
τὴν προσβολὴν
τῆς φαλαίνης.

«Οὐδεὶς, κυρία
Βελντόν, ἀπεκρίθη
ὁ πλοίαρχος Ἰ. Δ.
Πολλάκις μοι
συνέβη νὰ ἀλιεύ-
σω φαλαίνας μετὰ
μίας μόνης λέμ-
βου, καὶ τὴν συνελάμβανον πάντοτε. Σας ἐπα-
ναλέγω ὅτι οὐδεὶς κίνδυνος ὑφίσταται δι' ἡμᾶς
καὶ ἐπομένως δι' ὑμᾶς.

Ἡ κυρία Βελντόν, καθησυχασθεῖσα, δὲν ἐπέ-
μεινεν.

Αἱ προετοιμασίαι λοιπὸν διὰ τὴν ἀλιεῖαν τῆς
φαλαίνης ἤρξαντο· ἐγνώριζον ἐκ πείρας ὅτι ἡ κα-
ταδιώξις τῆς φαλαίνοπτερας εἶναι δυσκολω-
τάτη καὶ ἐπρεπε νὰ προεῖδωσιν ὅλους τοὺς κιν-
δύνους.

Δὲν ἠδύνατο ν' ἀντεπεξέλθωσι κατὰ τῆς φα-

«Πρόσπευε καλά!» ἐφώνησε τελευταῖαν φορὰν ὁ πλοίαρχος. (Σελ. 106)

λαίνας διὰ πολλῶν λέμβων, διότι καὶ μὲν ὑπῆρ-
χον ἐπὶ τοῦ Πιλιγκρίν μίαν ἕκατος κειμένη με-
ταξὺ τοῦ μεγάλου
καὶ τοῦ προφραίου
ἴστου καὶ τρεῖς
φαλαινίδες, οἷτι-
νες ἐκρέμαντο ἀπὸ
σιδηρῶν μοχλῶν
εἰς τὴν δεξιὰν
πλευράν, ἀλλ' ἔ-
λιπον αἱ φαλαι-
νοθηρευταὶ οἷτι-
νες, ὡς εἴπομεν,
προσελαμβάνοντο
ἐπικουροὶ εἰς τὸν
σταθμὸν τῆς Νέας
Ζηλανδίας.

Τὸ Πιλιγκρίν
λοιπὸν νῦν παρῆ-
γε πέντε μόνον
ναύτας, ἱκανοὺς
τουτέστιν ἵνα ὁ-
πλίσωσι μίαν μό-
νην φαλαινίδα.
Ἦτο δὲ ἀδύνατον
νὰ χρησιμοποιή-
σωσι τὸν Τόμ, καὶ
τοὺς λοιποὺς μαύ-
ρους. Ἡ λέμβος
τῆς προσβολῆς ἔ-
χει ἀνάγκη ἀν-
δρῶν πολὺ ἐξη-
σκημένων, διότι
ἐν λάθος τῶν κω-
πηλάτων δύνα-
ται ν' ἀνατρέψῃ

τὴν λέμβον κατὰ τὴν προσβολὴν.
Ἐπειτα ὁ πλοίαρχος δὲν ἐπεθύμει ν' ἀρίστη
τὸ πλοῖόν του ἀνευ οὐδενὸς ναύτου. Ἦναγκα-
σμένοι λοιπὸν νὰ ἐκλέξῃ ἀνδρείους καὶ ἐμπείρους
ναύτας διὰ τὴν προσβολὴν ἀνέθηκε κατ' ἀνάγκ-
ην εἰς τὸν Ντίκ - Σάντ τὴν φύλαξιν τοῦ
Πιλιγκρίν.

«Ντίκ, τῷ λέγει, σὲ διατάσσω νὰ μείνης ἐπὶ
τοῦ πλοίου κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου, ἥτις δὲν
πιστεύω νὰ εἶναι μακρὰ.

— Ναί, πλοίαρχε, ἀπήντησεν ὁ νεαρὸς ὀκίμης.

Ὁ Ντίκ — Σάντ ἐπεθύμει νὰ συμμετάσχη τῆς
ἀλιεῖας ταύτης· ἀλλ' ἐνόησεν ὅτι οἱ βραχιόνες
ἐνὸς ἀνδρὸς ἤξιζον περισσότερον τῶν ἰδικῶν του
διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς φαλαίνης, καὶ ὅτι αὐ-
τὸς μόνος ἠδύνατο ν' ἀναπληρώσῃ τὸν πλοίαρ-
χον Ἰ. Δ. Ὑπέκυψε λοιπὸν.

Τὸ πλήρωμα τῆς φαλαίνης συνίστατο ἐκ
πέντε ἀνδρῶν, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ κε-
λευστοῦ Ὄθικ, τουτέστιν ὅλον τὸ πλήρωμα τοῦ
Πιλιγκρίν. Οἱ τέσσαρες ναῦται διὰ τὰς κώ-
πας καὶ ὁ Ὄθικ ὡς πηδάλιουχος, μετα-
χειριζόμενος ὡς
πηδάλιον κώπην
μακρὰν προσηρ-
μοσμένην εἰς τὸ
πρυμναῖον μέρος
τῆς φαλαίνης,
πηδάλιον ἀπλοῦν,
εὐκίνητον καὶ εὐ-
στροφον. Ὁ πλοί-
αρχος, ἐμπειρος
σικοπευτῆς, ἐκρά-
τει ἐνὰ χεῖρα τὴν
ἀρπάγην καὶ ἐπέ-
βλεπεν εἰς τὴν
κανονικὴν ἐκτύλι-
ξιν τοῦ σχοινίου.

Μεταχειρίζον-
ται ἐνίστοι οἱ φα-
λαινοθηρευταὶ καὶ
πυροβόλα ὄπλα
διὰ τὴν ἀλιεῖαν.

Διὰ πυροβόλου
μεγάλου τεθαιμέ-
νου εἰς τὰ πλευρὰ
τῆς λέμβου βί-
πτουσι λόγγα καὶ
ἐκρηκτικὰ σφαί-
ρας, αἷτινες ἐπι-
φέρουσι τελείαν
καταστροφὴν εἰς
τὰ κήτη. Ἀλλὰ
τὸ Πιλιγκρίν δὲν
εἶχε τοιαῦτα, διότι
εἶναι ἀκριβὰ καὶ
δύσχηρστα καὶ οἱ ἀλιεῖς, ὀλίγιστα φίλοι τῶν ἐ-
φρευρίσεων, προτιμῶσι τὰ ἀρχαῖα ὄπλα, τὴν ἀρ-
πάγην τουτέστι καὶ τὴν λόγγην.

Ὁ καιρὸς ἠνένησε τὴν ἀλιεῖαν ταύτην.

Ἡ θάλασσα ἦτο γαληνιαία. Ὁ ἄνεμος ἐκό-
πασε καὶ τὸ Πιλιγκρίν ἠδύνατο εὖτω νὰ μείνη
σχεδὸν ἀκίνητον καθ' ὃν χρόνον τὸ πλήρωμα θὰ
ἐργάζετο διὰ τὴν προσβολὴν.

Μία ἐκ τῶν φαλαινίδων κατεβιάσθη καὶ οἱ
τέσσαρες ναῦται ἐπεβιάσθησαν. Ὁ Ὄθικ πα-
ρέλαβε δύο μεγάλα ἀκόντια μετὰ περονῶν εἰς

τὰ ἄκρα συνεστραμμένων ὡς τὰ ἀρχαῖα βέλη,
καὶ δύο λόγγας μακρὰς μὲ ὀξείας ἀίχμας. Προ-
έθηκε πέντε δέματα σχοινίων μαλακῶν ἀλλὰ
στερεῶν, ἑξακοσίων μέτρων ἕκαστον, τὰ ὅποια
πολλάκις εἶναι ἀνεπαρκῆ ὅταν ἡ φαλαίνα βυ-
θίζεται εἰς τὰ ἄμετρα βάθη τῆς θάλασσης. Ὁ-
τός ἦτο ὁ ἐξοπλισμὸς τῆς φαλαίνης.

Κατὰ τὴν ἀποβίβασιν, ὁ πλοίαρχος Ἰ. Δ. ἐρ-
ριψε τελευταῖον βλέμμα πρὸς τὸ πλοῖον. Ἐθε-
βαιώθη ὅτι πάντα ἦσαν ἐν τάξει, ἐπεθύμει,
ἀφίνων μόνον τὸν νεαρὸν ὀκίμην ἐπὶ τοῦ πλοίου,
νὰ μὴ κἀμὴ οὐτος
οὐδὲν πλὴν κατε-
πείγοντος τινὸς
καὶ ἐκτάκτου.
Κατὰ τὴν στιγ-
μὴν τῆς ἀναχω-
ρήσεως, τῷ ἐδω-
κε τὰς τελευταίας
παραγγέλιας.

«Ντίκ, τῷ λέ-
γει, σὲ ἀφίνω μόν-
ον, πρόσπευε εἰς
ὄλα. Ἐάν, ὅπερ
ἀδύνατον, θὰ ὑ-
πάρξῃ ἀνάγκη νὰ
θέσῃς τὸ πλοῖον
εἰς κίνησιν, ἐν ἣ
περιπτώσει πα-
ρασυρθῶμεν εἰς
ἀπόστασιν μα-
κροτάτην κατὰ
τὴν καταδιώξιν
τῆς φαλαίνης, ὁ
Τόμ, καὶ οἱ συν-
τροφοὶ τοῦ δύναν-
ται νὰ προσέλ-
θωσιν εἰς βοή-
θειάν σου.

— Ναί, πλοί-
αρχε, ἀπεκρίθη ὁ
γέρον Τόμ, ὁ κύ-
ριος Ντίκ δύνα-
ται νὰ βρασιθῇ
ἐφ' ἡμῶν.

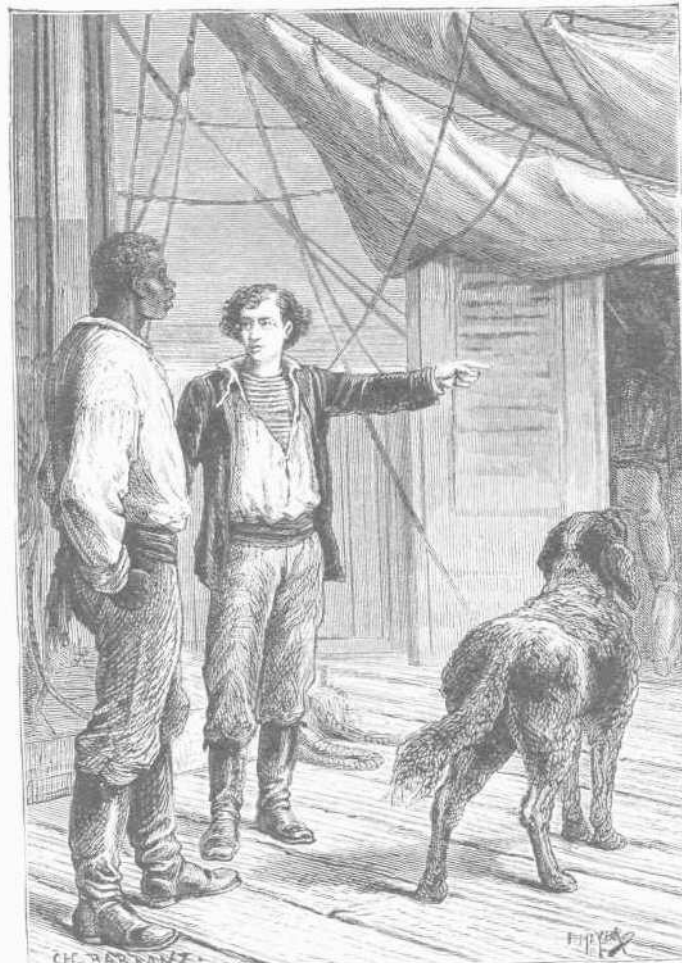
— Διατάξατε, διατάξατε! ἐκράνθησεν ὁ
Μπάτ, θέλωμεν νὰ φανῶμεν ὠφέλιμοι καὶ ἡμεῖς!

— Τί πρέπει νὰ σῶσῃ; ἐρωτᾷ ὁ Ἡρα-
κλῆς, ἀνασπᾶσας τὰς πλατεῖας περιχειρίδας του.

— Τίποτε ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἀπήντησεν ὁ
Ντίκ-Σάντ ὑπομειδιῶν.

— Εἰς τὰς διαταγὰς σου, ἐκράνθησεν ὁ κα-
λοσσός.

— Ντίκ, ἐπανέλαθεν ὁ πλοίαρχος Ἰ. Δ., μὴ
ἐγκαταλείψῃς τὸ πλοῖον, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ, ὁ και-
ρὸς εἶναι καλός, ὁ ἄνεμος ἔπασε, δὲν ὑπάρχει

«Θὰ ἐπιβλέπω,» ἀπεκρίθη ὁ Ἡρακλῆς. (Σελ. 107)

σημεῖόν τι ἐν τῷ ὄριζοντι προοίθον ἀλλαγὴν τῆς νηνεμίας.

— Μάλιστα πλοίαρχε.

— Ἐὰν ὑπάρξῃ ἀνάγκη νὰ ἔλθῃ τὸ Πιργαριν εἰς βοήθειαν θὰ σοὶ κάμω σημεῖον διὰ τῆς κόπης.

— Μείνατε ἡσυχος, πλοίαρχε, πάντοτε θὰ ἔχω προσηλωμένον τὸ βλέμμα πρὸς τὴν φαλαινίδα, ἀπήντησεν ὁ Ντίκ-Σάντ.

— Πολύ καλὰ παιδί μου, ἀπεκρίθη ὁ πλοίαρχος Ἰλ. Θάρρος καὶ ψυχραιμία. Εἶσαι ὑποπλοίαρχος, τίμησον τὸν βαθμὸν σου. Οὐδεὶς κατέχει τοιαύτην θέσιν ἐν τῇ ἡλικίᾳ σου!

Ὁ Ντίκ-Σάντ δὲν ἀπήντησε πλέον, ἀλλ' ἠρυθρίασε μεδιῶν. Ὁ πλοίαρχος Ἰλ ἐνόησε καὶ τὸ ἐρυθρῆμα καὶ τὸ μεδιῶμα.

«Τὸ καλὸ παιδί, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, τῇ ἀληθείᾳ εἶναι ὅλος μετριότητος καὶ καλῆ καρδίας!»

Ὁ πλοίαρχος Ἰλ διηρῶνθη πρὸς τὴν κλίμακα.

«Καλὴ τύχη! εἶπεν ἡ κυρία Βελντόν.

— Εὐχαριστῶ, ἀπήντησεν οὗτος.

— Σὰς παρακαλῶ, νὰ μὴ κακοποιήσητε πολὺ τὴν καυμένην τὴν φαλαιναν! ἐφώναξεν ὁ μικρὸς Ἰάκωβος.

— Ὅχι, παιδί μου, ἀπεκρίθη ὁ πλοίαρχος.

— Νὰ τὴν πιᾶσθε σιγά-σιγά, κύριε πλοίαρχε.

— Μάλιστα... μὲ τὰ γάντια, μικρὸ Ἰάκωβε!

— Ἐνίοτε παρετήρησεν ὁ κυρ-Βενέδικτος εὐρίσκονται σπουδαῖα ἐντομα ἐπὶ τῆς βράχειος τῶν μεγάλων θαλασσιῶν.

— Πολύ καλὰ, κύριε Βενέδικτε, ἀπεκρίθη μεδιῶν ὁ πλοίαρχος Ἰλ. δύνασαι νὰ ἐντομολογήσῃς, ὅταν ἡ φαλαίνα θὰ εἶναι κατὰ μήκος ἐπὶ τοῦ πλοίου.

Ἐπειτα στρεφόμενος πρὸς τὸν Θωμᾶν:

«Τόμ, ἐπιθυμῶ νὰ βοηθήσῃτε κατὰ τὴν ἐκδορὰν τοῦ ζῶου, ὅταν θὰ κῆται τοῦτο ἐπὶ τοῦ πλοίου.

— Εἰς τὴν διάθεσίν σας, πλοίαρχε, ἀπεκρίθη ὁ γέρον μαῦρος.

— Καλὰ! ἐπανέλαβεν ὁ πλοίαρχος. — Ντίκ, οἱ καλοὶ μαῦροι θὰ σὲ βοηθήσωσιν εἰς τὴν ἐτοιμασίαν τῶν κενῶν βαρελιῶν. Ἐτοιμάσατε λοιπὸν ταῦτα κατὰ τὴν ἀπουσίαν μας.

— Μάλιστα, πλοίαρχε.

Ὅταν ἡ φαλαίνα φονευθῆ προσδένεται στερεῶς ὑπὸ τῶν ναυτῶν εἰς τὰ πλευρὰ τοῦ πλοίου οἱ δὲ ναῦται καθήμενοι ἐπ' αὐτῆς κόπτουσιν μεθοδικῶς παραλλήλους ταινίας ἀπὸ τῆς κεφαλῆς μέχρι τῆς οὐρᾶς. Αἱ ταινία, αὐτὰ κόπτονται πάλιν εἰς μικρότερα τεμάχια, ἅτινα θέτουσιν ἐντὸς τῶν βαρελιῶν ἐν τῷ ὑποφράγματι. Ἐνίοτε τὸ πλοῖον μεταβαίνει εἰς τὴν πλησίον ζηράν, ὅπου γίνεται ἡ ἐργασία αὕτη ὡς καὶ ἡ ἐξαγωγή τοῦ λίπους καλλίον ὑπὸ τὴν ἐνέργειαν τῆς θερμότητος.

Ἡ στιγμή τῆς ἀναχωρήσεως ἦλθεν. Ἡ φαλαίνα ἔπλεε πάντοτε ἐν τῷ μέσῳ τῶν μαλακίων, ἀνοίγουσα αὐτομάτως τὸ εὐρὺ στόμα τῆς καὶ καταποντίζουσα ἐκάστοτε δισεκατομμύρια περὶπου ἐκ τῶν ζωαρίων.

Ὁ πλοίαρχος Ἰλ ἐπήδησεν ἐκ τοῦ τοιχώματος εἰς τὴν κλίμακα καὶ κατῆλθε πρὸς τὴν φαλαινίδα.

Ἡ κυρία Βελντόν, ὁ Ἰάκωβος, ὁ ἐντομολόγος, ὁ Τόμ καὶ οἱ σύντροφοί του ἐχειρέτιζον τελευταίαν φορὰν, εὐχόμενοι καλὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὸν πλοίαρχον.

Καὶ αὐτὸς ὁ Ντίγκο, ἐπὶ τοῦ τοιχώματος ἀνεληθὼν, ἐφαίνετο ὅτι ἀπηύθυνεν χαιρετισμὸν πρὸς τὸ πλήρωμα.

Ἐπὶ τῷ προστάγματι τοῦ πλοίαρχου «Ἄπωσον» ἡ φαλαίνα ἀπεμακρύνθη τοῦ Πιργαριν.

«Πρόσεχε καλὰ, Ντίκ, πρόσεχε καλὰ! ἐφώναξε διὰ τελευταίαν φορὰν ὁ πλοίαρχος πρὸς τὸν νεαρὸν δόκιμον.

— Μείνατε ἡσυχος, πλοίαρχε.

— Ἐχε τὸ βλέμμα ὅτε μὲν ἐπὶ τοῦ πλοίου ὅτε δὲ ἐπὶ τῆς φαλαινίδος, παιδί μου! Μὴ τὸ λησμονεῖ!

— Οὐδέποτε θὰ τὸ λησμονήσω, πλοίαρχε, ἀπεκρίθη ὁ δόκιμος.

Ἡ ἐλαφρὰ φαλαίνα ἀπεμακρύνθη ἤδη τοῦ πλοίου ὥστε νὰ μὴ ἀκούηται ἡ φωνὴ τοῦ πλοίαρχου, ὅστις δι' ἐκφραστικῶν σημείων ἐπανέλαβε τὰς πρὸς τὸν Ντίκ-Σάντ παραγγελίας του.

Τότε ὁ Ντίγκο ἐξέβαλε κραυγὴν λυπηρὰν, ἥτις προὔξενησέ φρίκην εἰς τὴν κυρίαν Βελντόν.

«Ντίγκο, Ντίγκο, τῷ λέγει, δὲν ἐνθαρρύνεις οὕτω τοὺς φίλους σου! Ἐμπρός, κραύγασον φαιδρῶς ἤδη!»

Ἄλλ' ὁ κύων δὲν ὑλάκτησε πλέον, ἀλλ' ἦλθε βραδέως καὶ ἔλαβε τὴν χεῖρα τῆς κυρίας Βελντόν.

— Δὲν κινεῖ τὴν οὐράν του!... ἐψιθύρισε ὁ γέρον Τόμ χαμηλῇ τῇ φωνῇ. Κακὸν σημεῖον, κακὸς οἰωνός!»

— Ἄλλὰ πάραυτα ὁ Ντίγκο ἐσηκώθη καὶ ἐξέβαλεν ὀργυμὸν ὀργῆς.

Ἡ κυρία Βελντόν ἐστράφη.

Ὁ Μαῦρος ἐγκαταλιπὼν τὴν θέσιν του διηρῶνετο πρὸς τὴν πρῶραν ἵνα παρατηρήσῃ τὴν προσβολὴν τῆς φαλαίνης.

Ὁ Ντίγκο μανιώδης ἐπέπεσε κατὰ τοῦ μαγείρου, ὅστις ἔλαβε στάσιν ἀμυντικὴν κρατῶν πυράγραμν ἐν ταῖς χερσίν, ὅτε ὁ Ντίκ-Σάντ ἐφώναξεν:

— Ἐδῶ Ντίγκο, ἐδῶ καὶ ἔτρεξε πρὸς τὴν πρῶραν.

Ὁ Ντίγκο ὑπήκουσε καὶ βρυχώμενος ὑποκώφως ἐπανῆλθε πρὸς τὸν νεαρὸν δόκιμον.

Ὁ Μαῦρος ὠχρίασας καὶ χωρὶς νὰ προσφέρῃ λέξιν ἐπανῆλθε καὶ οὗτος εἰς τὴν καλύβην του.

«Ἡράκλειε, εἶπε τότε ὁ Ντίκ-Σάντ, σὲ διατάσσω νὰ ἐπιβλέπῃς ὁ ἴδιος τὸν ἄνθρωπον τοῦτον!

— Θὰ ἐπιβλέπω,» ἀπήντησεν ἀπλῶς ὁ Ἡράκλῆς, συσφίγγων τοὺς δύο του γρόνθους, ὡς σημεῖον συγκαταθέσεως.

Ἡ κυρία Βελντόν καὶ ὁ Ντίκ-Σάντ ἐπανε-

φερον τότε τὰ βλέμματά των πρὸς τὴν φαλαινίδα, τῆς ὑποίας ταχέως ἀνυψοῦντο αἱ τέσσαρες κόπαι.

Μόλις ἐφαίνετο ἤδη ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης.

[Ἔπεται συνέχεια]

Κατὰ τὸν Ἰούλιον Βέρν.

Ο ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΣ

ΥΠΑΡΧΕΙ μικρὸν τι πτηνὸν κορυδαλλὸς ὀνομαζόμενον. Κατοικεῖ καὶ νεοστεύει εἰς τὰ σπαρτὰ καθ' ὃν χρόνον προσεγγίζοντος τοῦ θερισμοῦ τὰ νεογνά αὐτοῦ περοφυῶσιν. Εἰς τοιαύτους κορυδαλλὸς εἶχε κατὰ τύχην κάμει τὴν φωλεάν του εἰς πρωϊώτερον ὠριμάσαντα σπαρτὰ. Ὅθεν τὰ νεογνά, ὅτε τὰ σπαρτὰ ἐκίτρινισαν, δὲν εἶχον ἀκόμη περοφυῆσαι ὅτε λοιπὸν ὁ κορυδαλλὸς ἐξκπέπη ἵνα ζητήσῃ τροφὴν διὰ τὰ μικρά του, τοῖς συνεβούλευσε νὰ προσέξωσιν ἂν ἤθελε συμβῆ ἢ ρηθῆ τίποτε ἀξιοσημείωτον καὶ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του νὰ τὸ τῷ ἀναγγείλωσι. Μετὰ τοῦτο καλεῖ ὁ κύριος τῶν σπαρτῶν ἐκείνων τὸν νεαρὸν υἱὸν του καὶ τῷ λέγει: Βλέπεις, τὸ θέρος εἶναι ὄριμον καὶ ἀπαιτεῖ ἤδη τὰς χεῖρας ἡμῶν. Διὰ τοῦτο πρέπει αὐριοὶν τὸ πρωί, μόλις ἀρχίσῃ νὰ χαράξῃ νὰ ὑπάγῃς πρὸς τοὺς φίλους καὶ νὰ τοὺς παρακαλέσῃς νὰ ἔλθωσι καὶ νὰ μᾶς βοηθήσωσιν εἰς τὸν θερισμὸν εἰπὼν δὲ τὰς λέξεις ταύτας ἀπῆλθεν. Ὅτε δὲ ὁ κορυδαλλὸς ἐπέστρεψεν, ἐθρόησαν τὰ νεογνά τρέμοντα διὰ τῶν περυγίων των καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ σπεύσῃ νὰ τὰ μετακομίσῃ πάραυτα εἰς ἄλλον τόπον, ἐπειδὴ ὁ κύριος τῶν σπαρτῶν παρήγειλε νὰ παρακληθῶσιν οἱ φίλοι μὲ τὸ ἐξημέρωμα νὰ ἔλθωσι καὶ νὰ θερίσωσι τὸν καρπὸν. Ὁ κορυδαλλὸς τότε τοῖς λέγει νὰ ἡσυχάσωσιν. Ἐπειδὴ, λέγει, ἂν ὁ κύριος εἰς τοὺς φίλους ἀναθέτῃ τὸν θερισμὸν, τότε τὸ σπαρτὸν δὲν θὰ θερισθῆ αὐριοὶν καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι ἀνάγκη σήμερον νὰ σὰς μετακομίσω. Τὴν δ' ἐπομένην ἡμέραν ἀρίπτταται πάλιν ἐκ τῆς φωλεᾶς πρὸς ζήτησιν τροφῆς ὁ δὲ κύριος προσμένει τοὺς παρακληθέντας φίλους, ἀλλ' ὁ ἥλιος ἦδη ἔκκει,

καὶ τίποτε ἀκόμη δὲν γίνεται: οὐδεὶς ἐκ τῶν φίλων ἐπαρουσιάσθη. Τότε ἐκείνος λέγει πάλιν πρὸς τὸν υἱὸν του: Οἱ φίλοι, λέγει, εἶναι κοινῶς ὀκνοί, διὰ τοῦτο καλλίον ἢ παρακαλέσωμεν τοὺς οἰκείους καὶ συγγενεῖς καὶ τοὺς γείτονας ἡμῶν αὐριοὶν ἐγκαίρως νὰ προσέλθωσιν εἰς τὸν θερισμὸν. Καὶ τοῦτο δὲ τὰ νεογνά μετὰ τρόμου ἀναγγέλλουσιν εἰς τὸν κορυδαλλὸν πλὴν αὐτὸς καὶ τότε πάλιν τοῖς συμβουλεύει νὰ μένωσιν ἀνευ φόβου καὶ φροντίδος: ἐπειδὴ σχεδὸν οὐδεὶς οἰκείος καὶ συγγενῆς εἶναι τόσον πρόθυμος, ὥστε προκειμένου ν' ἀναδεχθῆ μετὰ ζήλου ἐργασίαν, νὰ μὴ ἐνδοιάσῃ καὶ πάραυτα νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν παραγγελίαν. Τώρα μόνον προσέχετε, ἂν τίποτε περὶτέρω λεγθῆ. Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐξέπητη αὐθις τὸ πτηνὸν πρὸς ζήτησιν τροφῆς. Ἄλλ' οἱ οἰκείοι καὶ συγγενεῖς ὠκονόμησαν τὴν βοήθειαν, διὰ τὴν ὁποίαν παρεκλήθησαν. Τελευταίον ὅμως τότε λέγει ὁ κύριος πρὸς τὸν υἱὸν του: Ἐροῦτώσαν εἰς κόρακας οἱ φίλοι μετὰ τῶν συγγενῶν! αὐριοὶν μὲ τὸ πρῶτον λυκαυγῆς θὰ φέρῃς ἐδῶ δύο ὄρεπανα, ἐξ ὧν τὸ μὲν θὰ λάβω ἐγώ, τὸ δ' ἕτερον σὺ καὶ τὸν σίτον θέλομεν λοιπὸν ἡμεῖς αὐτοὶ ἰδίαις χερσὶ θερίσαι. Ἀμα δὲ ὁ κορυδαλλὸς παρὰ τῶν νεογνῶν του τοῦτο ἠκούσεν, ὡς τὸ εἶχεν εἰπεῖ ὁ κύριος, λέγει: Τώρα εἶναι καιρὸς ν' ἀπέλωμεν καὶ ἀπομακρυνθῶμεν ἐντεῦθεν, διότι βεβαίως τώρα πλέον θὰ γίνῃ ὅτι ὁ κύριος εἶπε. Καὶ οὕτως ὁ κορυδαλλὸς μετεκόμισε τῷ ὄντι τὴν φωλεάν του. Τὸ δὲ σπαρτὸν ἐθερίσθη ὑπὸ τοῦ κυρίου.

[Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ]

Φ. Α. Οἱ . .

*) Ἠρνήθησαν.

ΑΙ ΤΡΕΙΣ ΨΥΧΑΙ

ΤΡΕΙΣ ψυχαί διασκεδάζον έντός κήπου γλοεροῦ καί ἐπαιζον τὸ κυνηγητὸν ἐπάνω εἰς τὰ εὐώδη καί ποικίλα ἄνθη. Ἡ πρώτη ψυχή εἶχε πτέρυγας λευκάς ὡς τὴν χιόνα, ἡ δεύτερα ἐρυθράς ὡς κεράσιον καί ἡ τρίτη χρυσᾶς ὡς τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου. Καί αἱ τρεῖς ἦσαν ἀδελφαί καί ἠγαπῶντο περιπαθῶς καί ἦσαν ἀχώριστοι.

Ἐν ᾧ ἐπαιζον ἐν μεγίστῃ χαρᾷ καί εὐθυμίᾳ, αἴφνης νέφη ἐσκέπασαν τὸν οὐρανὸν καί ἤρχιστε βρογὴ ῥαγδαία.

Αἱ τρεῖς κομφαί ἀδελφαί κατεβράχησαν καί ἔτρεμον. Ἐζήτησαν καταφύγιον, ἀλλὰ πουθενὰ δὲν εὕρισκον. Ἐστράφησαν πρὸς τὰ ἄνθη καί παρεκάλεσαν τὸ λείριον.

« Ἀνοιξέ μας τὴν κάλυκά σου, εὖοσμον λείριον, νὰ καταφύγωμεν ἕως νὰ παύσῃ ἡ βρογὴ.»

Ἀλλὰ τὸ λείριον ἀπεκρίθη.

« Μετὰ χαρᾶς ἀνοίγω τὴν κάλυκά μου, ἀλλὰ μόνον σεῖς αἱ δύο θὰ ἐμβήτε (καί εἰδειξε τὴν ἐρυθρὰν καί τὴν χρυσήν), τὴν λευκὴν δὲν τὴν δέχομαι διότι τὸ χρῶμά της εἶνε ἄσχημον.

Ἰγίαινε, λείριον, εἶπον αἱ δύο ἀδελφαί, δὲν τὴν θέλομεν τὴν φιλοξενίαν σου, ἀφ' οὗ δὲν δέχεται καί τὴν λευκὴν ἀδελφὴν μας, ὕγίαινε καί σ' εὐχαριστοῦμεν.»

Ἡ βρογὴ ἐξηκολούθει καί αἱ τρεῖς κομ-

φαί ἀδελφαί ἐθρέγοντο καί ἔτρεμον. Ἐστράφησαν τότε πρὸς τὸ κρίνον καί τὸ παρεκάλεσαν.

« Ἀνοιξέ μας τὴν κάλυκά σου, εὐγενές κρίνον, νὰ καταφύγωμεν. . .

— Μετὰ χαρᾶς ἀνοίγω, ἀλλὰ μόνον τὴν λευκὴν δέχομαι, διότι ἔχομεν τὸ αὐτὸ χρῶμα, τὰς δύο ἄλλας δὲν σας θέλω.»

Ἀλλ' ἡ λευκὴ παρευθὺς ἀνεφώνησεν:

« Ὅχι, κρίνον μου, ὄχι! ἀφ' οὗ δὲν θέλεις καί τὰς ἀδελφάς μου, δὲν δέχομαι τὴν φιλοξενίαν σου. Προτιμότερον νὰ ὑποφέρωμεν καί αἱ τρεῖς μας παρά νὰ μείνῃ μία ἐξῶ.»

Καί ἀπεμακρύνθησαν τρέμουσαι.

Ἀλλὰ παρευθὺς ὁ ἥλιος ὅστις ἐκρύπτετο ὀπισθεν τῶν νεφῶν καί εἶδε τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην τῶν τριῶν ψυχῶν, συνεκινήθη καί κατέπαυσε τὴν βρογὴν, διέλυσε τὰ νέφη, εἰδειξε τὸ ἀκτινοβολοῦν πρόσωπόν του καί διὰ τῶν θερμῶν ἀκτῖνων τοῦ ἐστέγνωσε τὰ διάβροχα σώματα τῶν τριῶν ἠγαπημένων ἀδελφῶν καί ἐμάρανε τὴν εὐμορφίαν τῶν δύο ὑπερῆσάνων ἀνθέων.

Αἱ τρεῖς καλαὶ ἀδελφαί ἐπανέλαβον τὰ παιγνίδια τῶν μετὰ περισσοτέρας χαρᾶς καί φαιδρότητος, διότι πρῶτην φοράν ἠσθάνθησαν ὅτι δὲν ὑπάρχει γλυκύτερον πρᾶγμα ἐπὶ γῆς παρά τὸ νὰ συμπάσῃ τις μετ' ἐκείνου τὸν ὅποιον ἀγαπᾷ. ** φ.

Ο ΦΙΛΟΣ ΤΩΝ ΕΝΤΟΜΩΝ

Α'

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΩΝ ΕΝΤΟΜΩΝ

[Μεταμορφώσεις.— Ὄν, Κάμπη. Χρυσάλλις. Ψυχὴ.— Σκελετός. Λειτουργίαι.— Αἰσθήσεις.— Ἐκκρίσεις.]

Ἡ συνομοταξία τῶν ἀρθροπόδων περιλαμβάνει τὰ Ἐντομα, τὰ Ἀράχνια, τὰ Μυριάποδα καί τὰ Μαλακόστρακα. Ἐκέστη τῶν ὁμοταξιῶν τούτων διακρίνεται ἐκ τῶν ἐξῆς. Τὰ ἔντομα ἔχουσι πόδας ἐξ, τὰ Ἀράχνια ὀκτώ, τὰ Μυριάποδα πλειότερους, οὐδέποτε ὅμως μυρίους, ὡς τὸ ὄνομα δεικνύει, ἐπίσης ὁ ἀριθμὸς τῶν ποδῶν τῶν μαλακόστρακων εἶναι διάφορος κατὰ τὰς τάξεις αὐτῶν.

Τὸ σῶμα τῶν ἔντομων διαιρεῖται εἰς τρία διακεκριμένα μέρη εἰς τὴν Κεφαλὴν, τὸν Θώρακα καί τὴν Κοιλίαν. Λύεται λοιπὸν νὰ ὁρισθῶσι τὰ ἔντομα ὡς ἐξῆς. Ζῶα ἀρθρωτὰ ἐξάποδα ἔχοντα τὴν κεφαλὴν τὸν θώρακα καί τὴν κοιλίαν διακεκριμένα ἀλλήλων.

Μεταμορφώσεις τῶν ἔντομων: Τὸ ἔντομον προτοῦ γίνῃ τέλειον διέρχεται τὰ ἐξῆς στάδια. Τίττεται ὡς ὄον, μεθ' ὃ γίνεταί κάμπη, ἔπειτα χρυσάλλις καί τέλος ψυχὴ ἢ τέλειον ἔντομον. Τινὰ τῶν ἔντομων εἶναι ζωτόκια, τὸ τοιοῦτον ὅμως εἶναι ἐξαιρέσις σπανία τοῦ γενικοῦ κανόνος; διότι ἅπαντα τὰ λοιπὰ ὠοτοκοῦσιν.

Ὄον. Τὸ ὄον περιβάλλεται ὑπὸ κελύφους περιέχοντος ὕγρον διαυγές, περιλαμβάνον τὴν βλάστην τοῦ ἐμβρυίου καί σφαιρίδια λευκῶν δι' ὧν τοῦτο τροφίται. Κατὰ τὴν ἐκκόλασιν, τὸ κέλυφος ἐκλεπίζεται ἢ ἀνοίγεται ὡς κυτίον ἔχον κάλυμμα. Τὰ ὄα τῶν ἔντομων ἔχουσι σχήματα ποικίλα. Πλείστα ἐξωθεν φέρουσι ποικίματα. Πολλὰ ὁμοιάζουσι πρὸς κόκκους, ἀλλὰ εἶναι στρογγύλα, κυλινδρικά, κωνικά, ἡμισφαιρικά· τινὰ εἶναι στερεὰ πεπλατυσμένα καί αἰχμηρά.

Αἱ θήλειαι καταθέτουσι τὰ ὄα μετὰ μεγίστης τέχνης. Τίττουσι ταῦτα μεμονωμένα, ἢ περιβεβλημένα ὑπὸ κελύφους μεταξώδους ἢ περιγεμηροειδοῦς, δι' οὗ ἐπιπλέουσι τῶν ὕδατων, ἢ

ἀποκρέμονται ἀπὸ φλοιοῦ δένδρου ἢ ἀπὸ λίθου τινοῦ. Ἄλλοτε σχηματίζουσι διακτυλίους περιβάλλοντας κλάδον δένδρου.

Ἡ θήλεια ὅπως ἐναποθέσῃ τὰ ὄα, διατηρᾷ διὰ τοῦ τερέθρου αὐτῆς τοὺς βλαστοὺς τῶν φυτῶν, τοὺς ἰστοὺς τῶν ζώων, τὰ ἐπιπλα τῶν κατοικιῶν μας. Δὲν παρορᾷ μήτε τοὺς κορμούς τῶν γηραιῶν δένδρων μήτε τοὺς διεσσωγῶτας τοίχους τῶν ἐρειπίων.

Ὄα ἔντομων. 1. ὄα κολιοπτέρου τοῦ φιλόδρου. 2. ὄα λεπιδόπτρου. 3. ἐπίσης. 4. ὄα ἰσθόπτρου, ἀκρίδος. 5. αἰψῆς (κατσαρίδας). 6. νευροπτέρου. 7. φθίρας τῆς κεφαλῆς.

Ἡ θήλεια φροντίζει κυρίως νὰ τῆξῃ τὰ ὄα αὐτῆς ὑπὸ τοιοῦτους ὅρους, ὥστε μόλις ἐξέλθωσι τῶν ὄων τὰ νεογνά νὰ εὕρωσιν ἀμέσως πλησίον αὐτῶν τὴν ἀναγκαίαν τροφήν· εἰς τοῦτο περιορίζεται ἡ μητρικὴ στοργὴ αἰ τοῦ ἡλίον ἀκτῖνες συμπληροῦσι τὰ λοιπὰ, τῇ συνεργείᾳ τούτων τελεῖται ἡ ἐκκόλασις. Εὐτυχῆς συγκυρία· διότι συχνάκις οἱ γονεῖς ἀποθνήσκουσι πρὸ τῆς ἐκκόλασεως.

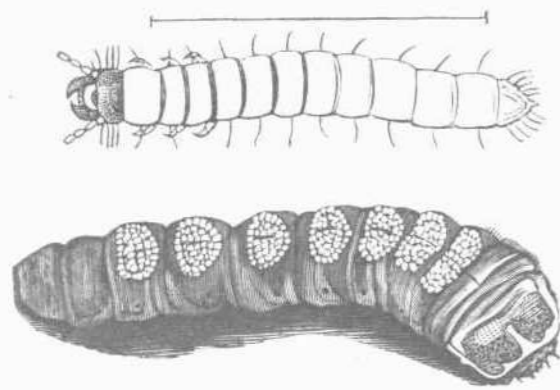
Τὸ τὴν ἐπήρειαν τῆς θερμότητος, τὸ ἐμβρυνον ἀναπτύσσεται ταχέως ἐν τῷ ὠθῷ, καὶ μετὰ τινὰ χρόνον ῥηγνύει τὸ κέλυφος ἢ διανοίγει τὸ κάλυμμα.

Κάμπη. Ἐκ τοῦ ὠοῦ ἐξέρχεται ὄντι σχεδὸν ὅμοιον τοῖς γονεῦσιν αὐτοῦ ἢ ἐντελῶς ἀνόμοιον. Τὰ ἔντομα πρὶν ἢ τελείως ἀναπτυχθῶσιν ὑπομένουσι μεταμορφώσεις ὅταν τὸ ἔντομον διέλθῃ μέχρι τῆς τελείας ἀναπτύξεως ἅπαντα τὰ στάδια τῶν μορφῶν λέγομεν ὅτι πάσχει τελείας μεταμορφώσεις, ἄλλως ἀτελείς.

Ὅταν τὸ ἐκ τοῦ ὠοῦ ἐξεληθὸν νεαρὸν ἔντομον ὁμοιάξῃ πρὸς τὸ τέλειον, λέγομεν ὅτι πάσχει ἀτελεῖς μεταμορφώσεις. Τὰ νεογιὰ τῶν τελείας πασχόντων μεταμορφώσεις ἐξέρχονται ὑπὸ μορφὴν κάμπης. Τὸ ἔντομον ἀυξάνεται κυρίως ὅταν εἶναι κάμπη. Μετὰ τινὰ χρόνον τὸ περιβλήμα τοῦ σώματος καθίσταται στενόχωρον διὰ τὸ περιβαλλόμενον σῶμα. Οὕτως αἱ κάμπαι κατὰ περιόδους ὠρισμένας τῆς ὑπόξεως αὐτῶν ἀλλάσσοῦσι δέριμα, ἢ μᾶλλον διαρρηγνύουσι τὸ περιστέγασμα καὶ ἀπεκδέρονται αὐτοῦ. Ἡ ἀπεκδορὰ αὕτη κατὰ τὰ εἶδη ἐπαναλαμβάνεται τρεῖς πολλάκις δὲ ὀκτάκις.

Κατὰ τὰς περιόδους τῆς ἀπεκδορᾶς ἡ κάμπη, ὡς καταλαμβάνομένη ὑπὸ ἀσθενείας τινὸς ἀπόλλυσι τὴν ἀκόρεστον ὕρεξιν αὐτῆς, παύει νὰ τρώγῃ καὶ παραμένει ἀκίνητος.

Τὰ ἀτελεῖς πάσχοντα μεταμορφώσεις ἔντομα ἀναπτύσσονται διὰ συνεχῶν ἀπεκδορῶν. Καθ' ἐκάστην δὲ ἀπεκδορὰν ἀναπτύσσεται καὶ μέρος τι τῆς ὀργανώσεως αὐτῶν.

Εἰκὼν 2. Κάμπη με ἀρθρωτοὺς πόδας καὶ κάμπη ἄπους.

Αἱ κάμπαι τῶν ἔντόμων ἔχουσι συνήθως κερατώδη κεφαλὴν φέρουσαν σιαγόνας δι' ὧν κατακερατίζουσι τὰς τροφάς. Καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν ἔντόμων, τῶν ὁποίων τὸ στόμα ἐν ἀκμῇ τῆς ἡλικίας εἶναι ἑπιπλασμένον δι' ἀπομύζησιν, αἱ κάμπαι ἔχουσι στόμα ὅπως καὶ τῶν

λοιπῶν ἔντόμων, δηλαδὴ φέρει σιαγόνας. Μόνον αἱ κάμπαι τῶν διπτέρων ἀντὶ κεφαλῆς ἔχουσι ὀξύ τι μέρος συστατικόν, διὸ καλοῦνται καὶ Ἀκέφαλοι.

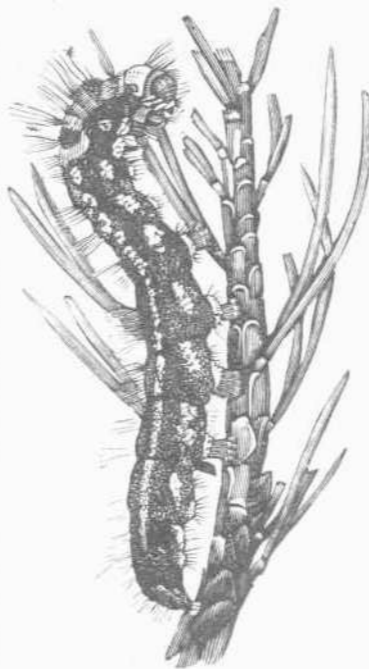
Μετὰ τὴν κεφαλὴν ἔπονται δακτύλιοι προσομοιάζοντες ἀλλήλοις. ὦν ὁ ἀριθμὸς οὐδέποτε εἶναι ἀνώτερος τῶν δώδεκα ἐν τούτοις τρεῖς διάφοροι περιπτώσεις διακρίνονται 1) αἱ κάμπαι ἔχουσι μόνον πόδας ἀρθρωτοὺς, 2) αὐταὶ ἔχουσι συγχρόνως ἀρθρωτοὺς καὶ μεμβρανώδεις πόδας καὶ 3) δύναται νὰ εἶναι ἐντελῶς ἄποδες.

Κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν, οἱ ἀρθρωτοὶ πόδες ἀπολήγοντες διὰ μιᾶς ἢ δύο ἀγκυλῶν, εἶναι προσκεκολλημένοι εἰς τοὺς τρεῖς δακτύλιους τοὺς ἀμέσως ἐπομένους τῇ κεφαλῇ, κατὰ ζεύγος ἐπὶ ἐκάστου δακτυλίου· οἱ τρεῖς δακτύλιοι οὗτοι θὰ σχηματίσωσι τὴν θωρακικὴν κοιλότητα τοῦ τελείου ἔντομου.

Κατὰ τὴν δευτέραν περίπτωσιν οἱ ἀρθρωτοὶ πόδες εἶναι ἕξ τὸν ἀριθμὸν· οἱ τρεῖς ἐπόμενοι τῇ κεφαλῇ δακτύλιοι φέρουσι τοὺς ἀρθρωτοὺς πόδας, ὁ τέταρτος ὅμως καθὼς καὶ οἱ ἀκόλουθοι δακτύλιοι φέρουσιν ἰσοκώδεις προεκτάσεις ἀνάρθρους καλουμένας, μεμβρανώδεις πόδας.

Κατὰ τὴν τρίτην περίπτωσιν, θεωροῦσιν ὡς κάμπαις ἄποδας τὰς κάμπαις ἐκείνας αἵτινες ἔχουσι μὲν ἀρθρωτοὺς πόδας, ἀλλὰ τὰ κινητήρια αὐτῶν ὄργανα συνίστανται ἐκ λοβῶν ἀναλόγων πρὸς τοὺς μεμβρανώδεις πόδας.

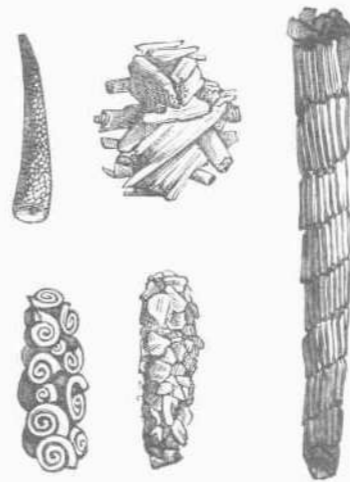
Κάμπαι τινὲς ἔχουσι μεταξὺδεις θυσάνους, ἔτεροι ἀκάνθας, καὶ ἄλλαι τέλος σαρκώδεις περιέργων μορφῶν προεκτάσεις. Πολλὰ ἔχουσι χρωματισμοὺς λαμπροὺς, ὡς καὶ πλεῖσται στεροῦνται ζωηρῶν χρωμάτων. Ποῦ εὐρίσκονται αἱ κάμπαι; Πανταχοῦ καὶ ἐπὶ πάντων ἐπὶ τῶν φύλλων τῶν ῥιζῶν, ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῶν φυτῶν, ἐν τῇ γῇ, ἐν ταῖς ἀποσυντεθειμέναις οὐ-

Εἰκὼν 3. Κάμπη ἔχουσα ἀρθρωτοὺς καὶ μεμβρανώδεις πόδας.

σίαις, ἐν τοῖς ὅστοις τῶν ζώωντων ζώων, ἐν τοῖς ὑφάσμασι, ἐν τοῖς ὕδασι, ἅπανταχοῦ τέλος.

Ὅπουδήποτε καὶ ἂν εὐρίσκωνται, αἱ κάμπαι ἐνασχολοῦνται νὰ κορέσωσι τὴν πείναν των. αὐτὰ καταβιβρώσκουσι καὶ χορταίνονται μηδὲν πρὸς νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν ὑπαρξίν των ἀπὸ τῶν ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν. Ἐν τούτοις κάμπαι τινὲς οὐχὶ ὅμως πολυἀριθμοί, μᾶλλον προνοητικὰ κατασκευάζουσι καταφύγια, μικροὺς κινητοὺς οἴκους, οὓς τὸ ζῶον μεταφέρει ἅπανταχοῦ μεθ' αὐτοῦ, καὶ ἐν οἷς ἐγκλείεται ἐν ἀνάγκῃ ὡς αἱ χελῶναι ἐν τῷ χελίφ αὐτῶν. Ἡ κάμπη προσκολλάται ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ καταφυγίου τῆς διὰ τῶν μεμβρανῶδων αὐτῆς ποδῶν, βαδίζει δὲ διὰ τῶν ἀρθρωτῶν ποδῶν. Αἱ κάμπαι ὅπως κατασκευάζουσι τὰ καταφύγια ταῦτα συναγείρουσιν ἐξωθεν τὰ ἀναγκαῖα ὑλικά. Αἱ φρυγανίδες ξυλάρια, κόκκους ἄμμου, τεμάχια ὀστράκων ἐκ τοῦ ὕδατος, αἱ κάμπαι τῶν σιτηῶν τεμάχια ὑψασμάτων ἀποκοπέντα ἀπὸ τῶν ὑψασμάτων ἡμῶν, ἄλλας γαιώδεις οὐσίας, ὡς ἀπάσας συγκολλῶσι διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ σώματος αὐτῶν ἐκκρινόμενων προϊόντων.

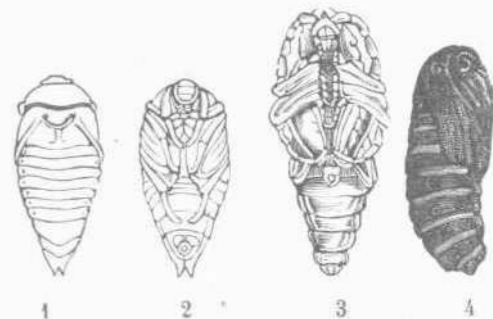

Εἰκὼν 4. Κολοὶ φρυγανίδων.

Χρυσαλλίδες. Αἱ κάμπαι εἴτε βιοῦσιν ἐν τῷ ἀέρι, εἴτε ὑπὸ τὸ ὕδωρ, εἴτε ἐν τῷ βάθει ὑπογείων στοῶν, καθ' ὠρισμένην τινὰ ἐποχὴν μεταμορφοῦνται εἰς χρυσαλλίδας. Αἱ χρυσαλλίδες τῶν ἀτελεῖς μεταμορφώσεως πασχόντων ἔντόμων ὀλίγον διαφέρουσι τοῦ τελείου ἔντομου, κινεῦνται καὶ τρέφονται ὅπως καὶ τοῦτο ὅλως ἀντιθέτως ὅμως συμβαίνει εἰς τὰ πάσχοντα ἀπάσας τὰς μεταμορφώσεις ἔντομα ἢ χρυσαλλίς καθίσταται ἀκίνητος καὶ παύει διατρεφομένη· τὸ δέριμα αὐτῶν καθίσταται περ-

γαμνησιδές, ἐλάχισται δὲ τινες κινήσεις τῶν δακτυλίων τῆς κοιλίας ἐκδηλοῦσι τὴν ὑπαρξίν τῆς ζωῆς ἐν τούτοις ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς τῆς μεταμορφώσεως, ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἡμιτεθνηκότος ὄντος ἀναφαίνονται εὐδιακριτῶς, καίτοι κεκαλυμμένα ὑπὸ πυκνοῦ πέπλου, αἱ κεφαλαί, αἱ πτέρυγες καὶ οἱ πόδες. Τὰ διάφορα ταῦτα ὄργανα εἶναι συμμετρικῶς συμπεπτυγμένα κατὰ μῆκος τοῦ σώματος. Ἡ χρυσαλλίς ἀκίνητοῦσα ὑπὸ τὸ κάλυμμα αὐτῆς ἔχει τὴν μορφὴν τοῦ τελείου ἔντομου. Αὕτη παραμένει συγκεκριτημένη εἰς τοῖχόν τινά· κρεμαμένη εἰς κλάδον διὰ μεταξόδους προεκτάσεως ὑφανθείσης ὑπὸ τῆς κάμπης ἢ ἐντελῶς ἐγκλεισμένη ἐν μεταξίνω βομβυκίῳ ἢ κουκουλίῳ ὅσαι χρυσαλλίδες ἔχουσι τοιαῦτα ὄργανα προστασίας μένουσιν ἐν τῷ ἀέρι, ἐνῶ αἱ στερούμεναι τοιούτων, ὅπως ἀποφύγουσι τοὺς παντοίους κινδύνους καὶ τὴν ἔμμεσον ἐπήρειαν τοῦ ἡλίου, καταφεύγουσι βαθύτητα ἐν τῇ γῇ.

Ἐκκόλαψις. Τὸ ἔντομον διὰ μεγίστης μυϊκῆς προσπάθειας κατορθοῖ ν' ἀπαλλαγῇ τῶν περιβλημάτων τῆς χρυσαλλίδος· ὅτε μὲν τὸ περιβλήμα τοῦτο σχίζεται κατὰ τὸν νῶτον, καὶ οὕτω ἐξέρχεται βαθμηδὸν ὁ θώραξ, ἡ κεφαλὴ, οἱ πόδες καὶ αἱ πτέρυγες· ὅτε δὲ ὀλόκληρον ὑπέικον εἰς τὴν δύναμιν τοῦ ἔντομου διασχίζεται καὶ ἐξέρχεται τὸ τέλειον ἔντομον. Κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκκόλαψεως, τὸ νέον ἔντομον εἶναι ἀνίκανον νὰ ἵπταται· αἱ πτέρυγές του

Εἰκὼν 5. 1. Κάμπη κανθάρου θεωμένη κατὰ νῶτον. 2. Κάμπη κανθάρου θεωμένη κατὰ τὴν κοιλίαν. 3. Κάμπη τῆς κηρύμβυκος. 4. Χρυσαλλίς βόμβυκος.

εἶναι μαλακαὶ καὶ συνεπτυγμένα, μετ' ὀλίγον ὅμως ἢ κυκλοφορία καθίσταται ἐνεργητικώτερα, αἱ πτυχαὶ ἐκλείπουσι καὶ ἡ πτέρυξ ἀποκτὰ σκληρότητα ἰκανήν, ὅπως δύναται τὸ νεογέννητον νὰ ἀναλάβῃ τὴν πτήσιν του.

[Ἐπεται συνέχεια]

Ν. Χ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

